

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету Верховної Ради України

з питань освіти, науки та інновацій

22 січня 2025 року

Веде засідання Голова Комітету БАБАК С.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні колеги! Готові розпочинати Комітет? Тоді розпочинаємо засідання Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій.

Шановні колеги, сьогодні в порядку денному чотири питання:

Перше – про стан та проблеми використання у 2024 році субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам за напрямками.

Друге – про Звіт Рахункової палати "Про результати аудиту ефективності на тему: "Проблеми мережі закладів вищої освіти: далі утримувати чи реформувати".

Третє – про проект Закону України "Про внесення змін до статті 6 Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо визнання результатів навчання, здобутих громадянами України за кордоном".

Четверте – "Різне".

Нас все ще чуто? Колеги в Zoom, ви нас чуєте?

КИРИЛЕНКО І.Г. Прекрасно чути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер.

_____. Прекрасно чути. Сергій Віталійович, прекрасно чути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бо я вас перестав бачити, тому на всяк випадок перевіряю. Поверніть, будь ласка, картинку в Zoom.

Шановні колеги, чи є в когось зауваження, доповнення, пропозиції до порядку денного? Якщо ні, то прошу за нього проголосувати. Хто – за?

ЛИС О.Г. Лис – за.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ПАВЛЕНКО Р.М. Павленко – за.

КОВАЛЬ О.В. Коваль – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Хто – утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги. Одноголосно. Рішення прийнято.

Отже переходимо до першого пункту порядку денного – про стан та проблеми використання у 2024 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам за напрямками. Доповідачем є представник Міністерства освіти і науки України, в даному випадку, Андрій Борисович Сташків – заступник Міністра.

Пане Андрію, будь ласка, вам слово. Співдоповідачами є Сергій Валерійович Колебошин – заступник голови комітету і Олена Георгіївна Лис – голова підкомітету, за бажанням, звісно. Пане Андрію, будь ласка.

СТАШКІВ А.Б. Дякую. Вітаю всіх, пане Голово, шановні члени Комітету. Перше питання щодо використання субвенції у 2024 році. Для загального розуміння, кількість субвенцій, які йшли через Міністерство освіти, науки для територіальних громад, обласних військових адміністрацій становила 10 субвенцій. Передусім це були субвенції, які були спрямовані на поточні видатки, це заробітна плата, субвенція для дітей, для осіб з особливими потребами поточна субвенція на забезпечення харчування учнів початкової школи. Крім того, були інфраструктурні субвенції, які передбачали придбання товарів, робіт або послуг. Зокрема це субвенції на облаштування навчально-практичних центрів, субвенція на Нову українську школу, в тому числі придбання обладнання та підвищення кваліфікації педагогічних працівників.

Також до субвенцій, які минулого року йшли з державного бюджету місцевим бюджетам, велика інфраструктурна субвенція в обсязі 2,5 мільярда гривень на будівництво, реконструкцію, модернізацію укріплень закладів загальної середньої освіти, субвенція на придбання шкільних автобусів в розмірі 1 мільярда гривень, а також на модернізацію кухонь і їдалень в закладах загальної середньої освіти. Обсяг субвенцій становив 1,5 мільярда гривень. Основні субвенції і їх використання, я не знаю, йдемо по кожній окремо чи... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Андрію, як вам зручно, ми все одно підемо питаннями потім.

СТАШКІВ А.Б. Добре. Тоді щодо субвенції на модернізацію кухонь, їдалень, які реалізовувалися в 2024 році. Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів щодо використання коштів субвенції на кухні, їдальні, яка була прийнята в липні 2024 року, було затверджено комісію, яка, як і будь-які інші субвенції, розподіляла і відбирала проєкти на реалізацію. Так, за рішенням комісії було відібрано 173 проєкти, відповідно до Розпорядження Кабінету Міністрів від 13.08.2024 року кошти цієї субвенції спрямовані на реалізацію цих проєктів і, в принципі, зі 173 проєктів на даний момент ми маємо виконані 100 відсотків – це 51 проєкт, 75 проєктів – це ті, які реалізовані на 40 відсотків і більше, по 16 об'єктах замовники, органи місцевого самоврядування, повідомили Міністерство освіти про те, що вони не хочуть реалізовувати, відмовилися від реалізації цих проєктів, по 31 проєкту фактичне виконання було менше 40 відсотків і відповідно роботи були не завершені.

Якщо дивитися по обсягу використаних коштів станом на 1 січня 2025 року по субвенції на облаштування кухонь і їдалень, касові видатки становили 829 мільйонів 606 тисяч гривень. Таким чином, враховуючи, що було перерозподілено і зменшено обсяг субвенції фактично 27-го, 26 грудня 2024 року, повернуто до державного бюджету 480 мільйонів 438 тисяч гривень з цієї субвенції.

Якщо аналізувати використання коштів цієї субвенції в розрізі обласних військових адміністрацій, тут слід відмітити, що ситуація досить різна є і є об'єктивно громади, території, які спрацювали досить добре і використали майже всі кошти субвенції. До таких належить зокрема Хмельницька область, в яких було використання субвенції практично 100 відсотків.

Разом з цим є громади і області, в яких використання нуль. І хоча проєкти відбиралися і реалізація здійснювалася, зокрема можна як приклад назвати Вінницька область, по якій реалізація нуль відсотків і фактично тільки використано 214 тисяч із виділених 28 мільйонів гривень.

На даний момент ми маємо нову субвенцію цього року – 960 мільйонів гривень, відповідно конкурс оголошено. І ми плануємо дофінансувати за рахунок коштів вже нових, цьогорічних, ті проєкти, які готові не більше ніж 40 відсотків.

Таких проєктів зараз на даний момент є 74-и і відповідно вони будуть дофінансовані вже за кошти цього року. Інші проєкти на даний момент будуть завершені за кошти місцевих бюджетів.

Якщо говорити про наступну субвенцію, це субвенція, яка інфраструктурна, велика субвенція – це спрямування коштів на облаштування укриттів. І станом, як я вже говорив, ми маємо по укриттях фактично 2 мільярди гривень на облаштування саме протирадіаційних укриттів, реконструкція, ремонт їх. І відповідно також було утворено Міністерством освіти і науки комісією, яка здійснювала відбір цих проєктів. При цьому тут слід зауважити, що якщо у відборі на кухні й їдальні у нас мали можливість брати участь всі області, то для укриттів тільки визначені відповідною постановою Кабінету Міністрів. Це була Чернігівська, Сумська, Харківська, Дніпропетровська, Одеська, Миколаївська і Херсонська області. І відповідно по цих проєктах за ці кошти комісією було відібрано 62 проєкти, з яких нового будівництва це 38 проєктів, реконструкції 2 проєкти, капітальний ремонт – це 14 проєктів. І також окремим напрямком це було завершення розпочатих в минулому році об'єктів нового будівництва і було відібрано 8 проєктів. Відповідно стан реалізації на 31.12.2024 наступний: завершено реалізацію повністю 10 проєктів, використання більше ніж 40 відсотків – 27 проєктів, використання виділеного обсягу менше ніж 40 відсотків – 25. На трьох об'єктах взагалі не розпочалися роботи, відмовилися від реалізації по двох проєктах. Детальну інформацію ну фактично пооб'єктно ми надавали комітету і в принципі по кожному об'єкту є його використання коштів.

Якщо дивитися по субвенції, яка спрямовувалася, наприклад, інша інфраструктурна субвенція на шкільні автобуси, це була субвенція в обсязі 1 мільярд гривень, спрямована вона була також до обласних військових адміністрацій і використання її становить на даний момент 99,2 відсотка. І за кошти субвенції було придбано 417 шкільних автобусів, в тому числі 60 спеціально обладнаних. В принципі, за кошти співфінансування, які виділялися з місцевих бюджетів, як і попередні всі субвенції, є обов'язкові кошти співфінансування додатково було виділено майже пів мільярда гривень на співфінансування. По субвенціях, про які я вже озвучував, це субвенція на Нову українську школу і на... Відповідно було передбачено обсяг субвенції в розмірі 1,5

мільярда гривень. На даний момент ми маємо використання коштів майже 90, даруйте, 88,5 відсотка, що фактично є досить непоганим показником, враховуючи, що основні процедури закупівель закінчилися в листопаді, в грудні місяці, відповідно поставка товарів також здійснювалася в листопаді і грудні місяці. За кошти цієї субвенції було обладнано 949 кабінетів природничої галузі і, в принципі, закуплено обладнання ще для 3 тисяч 885 кабінетів Нової української школи. Дещо гірше, є використання коштів на підвищення кваліфікації працівників, обсяг субвенції становив 100 мільйонів гривень і фактично касові видатки становили 52 мільйони 736 тисяч гривень, при цьому підвищення кваліфікації відбулося майже для 140 тисяч педагогічних працівників. І підвищення кваліфікації відбувалося у нас, хочу нагадати, закладами післядипломної освіти педагогічної, що знову ж таки призвело до того, що половина коштів субвенції було повернуто до державного бюджету.

Поточні субвенції, про які я говорив, це субвенція на харчування учнів початкових класів, яка виділялась в розмірі 2 мільярда гривень. Виділено було відповідно до доручення Президента України, рішення Кабінету Міністрів про виділення відповідної субвенції. Виділялася вона не на весь рік, а тільки на жовтень, листопад, грудень, на три місяці. Використання коштів субвенції фактично почалося з листопада місяця, оскільки в жовтні місяці багато територіальних громад не були готові реалізовувати, відповідно організувати харчування для учнів початкових класів. Фактично за кошти субвенції протягом листопада і грудня місяця харчувалися учні, майже більше мільйона учнів початкових класів, і використання коштів у нас становило 1 мільярд 50 мільйонів гривень і за ці кошти в 1112 територіальних громадах, як я вже казав, більше 1 мільйона учнів початкових класів мали можливість організувати і отримати безкоштовне харчування. Субвенція для осіб з особливими освітніми потребами – це ще одна субвенція, яка йшла з державного бюджету на поточні видатки. Обсяг цієї субвенції становив 304 мільйони гривень, фактичне виконання, касові видатки були 211 мільйонів гривень, фактично залишок в 93 мільйони гривень, який був не використаний протягом року, був піднятий до державного бюджету. І тут відповідно до Закону "Про Державний бюджет України на 2025 рік" залишився у вигляді залишків, які ми будемо перерозподіляти знову ж таки на цю

саму ціль в 2025 році. Якщо говорити, до основних проблемних питань, які виникали під час реалізації цих субвенцій, за тою інформацією, яка є зараз в Міністерстві освіти і науки України, насправді проблеми є дуже різні і відрізняються в залежності від того, хто реалізовував цю субвенцію і яка взагалі ця субвенція, на що вона була передбачена і на що вона була спрямована.

Так, якщо говорити про субвенцію на модернізацію кухонь і їдалень, основною проблемою, одною з проблем було те, що відбір здійснюється за технічними завданнями, тобто не за проектно-кошторисною документацією, а фактично з технічними завданнями, які потребували після цього виготовлення проектно-кошторисної документації. Виготовлення проектно-кошторисної документації займало певний період і реалізація проектів відбувалася пізніше, ніж було рішення про виділення коштів. Тому що проектно-кошторисна документація коригувалася, ми залучали антикорупційну ініціативу Європейського Союзу, яка проводила оцінку кожного проекту, який подавався і своїми зауваженнями і пропозиціями. Аналогічно по укриттях, проектно-кошторисна документація, яка була подана на розгляд комісії Міністерства освіти і науки, під час реалізації потребувала коригування. По деяких, деколи в деяких випадках, корегування призводило до значного зростання вартості самого проекту, у зв'язку з чим, як і по укриттях так і по харчоблоках, через зростання вартості проекту, неможливості співфінансувати в тому обсязі, наскільки зріс проект, громади відмовлялися від реалізації відповідних проектів. Очевидно, що нововведенням і викликом для всіх було введення відбору проектів через систему DREAM, в принципі, це відкритий, прозорий механізм. Але введення його зумовило те, що фактично система DREAM готувалася для роботи і з травня місяця тільки була готова отримувати і опрацьовувати відповідні проекти. Для цього було проведено ряд вебінарів, семінарів, але проте це об'єктивно вплинуло на процес прийняття відповідних рішень і підготовки відповідних проектів розпоряджень чи постанов Кабінету Міністрів, які забезпечували розподіл та порядки використання коштів.

Крім того по субвенціях, які використовувалися у вигляді субвенцій на Нову українську школу, наприклад, новим інструментом, який був запроваджений для реалізації субвенції, використання Prozorro Market. Prozorro Market – це є майданчик, на якому постачальники реєструються, відповідно оприлюднюють

пропозиції щодо відповідного обладнання. І підготовка Prozorro Market до реалізації цих субвенцій, знову ж таки, займала певний час і навіть в постанові Кабінету Міністрів зафіксовано 16 травня як дата, від якої ми відштовхувалися, на яку були готові... максимальна кількість можливого обладнання. Це з тих, що стосується проблемних питань, які ми побачили під час реалізації.

Не знаю, готовий відповідати на питання, якщо будуть по субвенціях. Я думаю, що вони будуть. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Андрію. Я теж думаю, що вони будуть.

Шановні колеги, хто хоче задати питання? Чи є в когось запитання по використанню субвенцій до Міністерства освіти і науки?

КОЛЮХ В.В. Можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це хто?

КОЛЮХ В.В. Колюх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Валерій Вікторович, будь ласка.

КОЛЮХ В.В. Шановні колеги, я оце слухаю заступника міністра і, чесно кажучи, прийшов до висновку, що в нас з року в рік складається жахлива ситуація із використанням субвенцій з державного бюджету, щороку величезні залишки, на такі інфраструктурні об'єкти, як укриття в школах, як будівництво чи ремонт їдалень і тому подібне.

Знаєте, я досить плідно співпрацюю з головами ОТГ, свого власного округу і можу сказати основну причину, чому вони, як правильно сказав, заступник міністра, відмовляються прямим текстом від коштів субвенції державного бюджету. Так, можна говорити про те, що потребують кошти, витрати з місцевого бюджету на проектно-кошторисну документацію, це все правильно, це додаткові кошти і багато хто з місцевих громад в принципі може собі це дозволити, але проблема насправді криється в іншому: вони відмовляються від цих коштів, і можливо я їх розумію, тому що апріорі їх усіх звинуватять у подальшому у зловживаннях і у корупції. От і все. Тому вони просто не хочуть цього робити. Просто боротьба з корупцією вже дійшла до такого стану, що люди не хочуть йти на державну службу, голови ОТГ не хочуть брати кошти з державного бюджету і

освоювати їх, тому що, ясно, можна прописати будь-які технічні умови, визначені у Prozofo, і тому подібне. Тобто ми дійдемо до такого стану, що голови ОТГ просто будуть відмовлятися від допомоги держави і відмовлятися від будівництва укриттів, ремонту їдалень і тому подібне. Оце головна причина, чому не освоєні такі кошти і чому такі залишки на кінець року. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Валерій Вікторович. Колеги, я так розумію, що репліки не потребує і так зрозумілий посил Валерія Вікторовича.

Шановні колеги, хто ще хоче висловитися або задати питання Міністерству освіти і науки?

КОЛЕБОШИН С.В. Можна питання?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, Сергію Валерійовичу, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Я там начебто є доповідачем, але питання. А з чим пов'язаний такий низький відсоток використання коштів на навчання вчителів в рамках Нової української школи, що там половина майже повернулося, яка основна причина?

СТАШКІВ А.Б. Ми також пробували аналізувати, чому, як я вже казав, інститути післядипломної освіти не могли використати 50 мільйонів гривень. Одна з причин, яка була, насправді їх декілька було, але одна з них, якщо ви пригадуєте, в 2023 році фактично у жовті місяці була виділена субвенція з державного бюджету на реформу Нової української школи, в тому числі в рамках тієї субвенції були виділені кошти на підвищення кваліфікації педагогічних працівників. І ці кошти були перехідними на 2024 рік. Таким чином, у 2024 році інститути післядипломної освіти мали два джерела фінансування – це кошти 2023 року, які перейшли на 2024-й; а також ці додаткові, які були виділені в 2024 році. І об'єктивно обсяг коштів, який був для них виділений, був більший, ніж вони могли використати, і більший, ніж була потреба в підвищенні кваліфікації вчителів. Оскільки, я вже казав, вони і так забезпечили підвищення майже 140 тисяч вчителів, тому відповідно 50 мільйонів гривень на підвищення кваліфікації, які були виділені, були повернуті до державного бюджету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна я продовжу запитання Сергія Валерійовича? Якраз, раз ми вже заговорили про це, це було не першим запитанням, але давайте по ньому. За даними знову-таки, які в нас в рішенні комітету є підтвердженими документально, за рахунок коштів субвенції на підвищення кваліфікації, на НУШ, пройшли підвищення кваліфікації 7 тисяч 150 директорів, 9 тисяч 907 заступників, більше 133 тисяч вчителів, 2 тисячі педагогів пілотних класів, 588 інших педагогічних працівників. Сумарно ця кількість людей – 152 тисячі 948 осіб. Я хотів запитати: це ті, які пройшли повний цикл підвищення кваліфікації цього року; чи ті, які взагалі були дотичні до підвищення кваліфікації? Справа в тому, що в нас же ж підвищення кваліфікації раз на 5 років, ну, не рідше ніж раз на 5 років, і є певний набір, скільки вони повинні пройти як підвищення кваліфікації. Це ті, які завершили цього року; чи ті, які взагалі були дотичні в якійсь частині до підвищення кваліфікації?

Я зараз ще просто додаткову частину питання задам. От, за нашими даними, ми витратили 52 мільйони 736 тисяч 900 гривень з нашої субвенції на підвищення кваліфікації. Якщо ми поділимо цю цифру на 152 тисячі 948 осіб, які її пройшли, то середня ціна підвищення кваліфікації одного педпрацівника складає 344 гривні 80 копійок. У мене виникає питання: ця взагалі цифра якось вона корелюється з реальністю чи ні? Тому що, вибачте, те, що коштує як підвищення кваліфікації 344 гривні 80 копійок, це іншим словом ніж профанація я назвати, в принципі, не можу. І у мене є відчуття, це відчуття знову-таки, не підтвердження, що це все відбувається виключно на папері. Я колись проходив як викладач підвищення кваліфікації, приблизно років 10 тому, воно вже коштувало в декілька разів більше ніж 344 гривні. Тобто як воно може зараз коштувати, підвищення кваліфікації одного педагога, 344 гривні? Навіть якщо ми говоримо про те, що минулорічна перехідна субвенція НУШ теж тут, то це, хорошо, збільшить в два рази, буде 689 гривень. Це теж не підвищення кваліфікації аж ніяк. Ми вважаємо, що це велика проблема. Ми хочемо дізнатись, чому така цифра, чому досі незмінений порядок, коли ми проходимо, коли наші педагоги проходять підвищення кваліфікації в інститутах післядипломної освіти виключно і вони є розпорядниками коштів, вони їх отримують за підвищення кваліфікації, чому ми досі не зробили ринок підвищення кваліфікації. Це те, про що півтора року тому

при вступі на посаду міністр тут, на засіданні комітету, розповідав як один з пріоритетів.

Пане Андрію, поясніть, будь ласка, ці цифри і на якій стадії, в якій стадії взагалі процес переосмислення підвищення кваліфікації, бо це є основою реформи. Немає вчителів перепідготовлених, байдуже скільки грошей ми вкладаємо в освітній простір, це просто буде неефективно, буде така сама історія, тільки в красивих відремонтованих стінах.

СТАШКІВ А.Б. Щодо підвищення кваліфікації. Якщо подивитися на взагалі процес підвищення кваліфікації і аналізувати цифри, то треба розуміти, як взагалі відбувається безпосередньо в інститутах післядипломної освіти і які є терміни і кількісні показники по самому підвищенню кваліфікації. Так, дійсно, у нас вчитель має пройти підвищення кваліфікації сумарно протягом п'яти років і набрати відповідно 150 годин таких підвищення кваліфікації. Обсяг субвенції розрахований, і це ми планували, доводили, для підвищення кваліфікації одного вчителя протягом одного року в кількості 30 годин. Тобто фактично за кошти субвенцій вчитель протягом одного року може пройти підвищення кваліфікації на 1 кредит і фактично на 30 годин навчальних. Виходить... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це ж може пройти і не 1 рік, це ж не є обов'язок. Це ж право.

СТАШКІВ А.Б. Ні, не обов'язково, так. Інститути післядипломної освіти організовують на місцях відповідно підвищення кваліфікації за тим запитом вчителів, які вони роблять до інститутів. Щодо того, що 300 гривень... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, а скільки коштують в середньому 30 годин на рік підвищення кваліфікації?

СТАШКІВ А.Б. Тут треба розуміти, що якщо це не є індивідуальним підвищенням кваліфікації, тобто підвищення кваліфікації вчителів здійснюється шляхом групового навчання. І групи формуються виходячи від 20 до 30 на групу. І відповідно від 20 до 30 тисяч гривень за 30 годин підвищення кваліфікації з розрахунку, скільки вони можуть заплатити, постановою чітко визначено, скільки

коштує одна година підвищення кваліфікації. Більше ніж вартість, яка зазначена в постанові, заплатити Інституту післядипломної освіти за одну годину підвищення кваліфікації для однієї групи вчителів не мають. Тому фактично кошти, які використовуються на підвищення кваліфікації, в основному спрямовуються тільки на оплату праці відповідно залучених фахівців щодо підвищення кваліфікації, і з цього впливає така вартість, яку ви озвучили, 380 гривень на одного вчителя на підвищення кваліфікації.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей. Тоді інакше давайте подивимось на це питання. Скільки коштів на підвищення кваліфікації з минулого року, з 2023 року субвенції НУШ залишилось невикористаних?

СТАШКІВ А.Б. Невикористаних. Так, у нас є ці дані. Це фактично 14 відсотків від загального обсягу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Від 100 мільйонів.

СТАШКІВ А.Б. У 2023 році було 60 мільйонів на підвищення кваліфікації, з них використано 51 і відповідно 8,5 мільйонів залишилися невикористаними станом на 1 січня 2025 року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І зараз не використано 47 мільйонів зі 100 мільйонів. Виникає питання: от 2 роки вони підвищували кваліфікацію і їм вистачило на всіх, хто хотів підвищити кваліфікацію, сумарно приблизно там 104 мільйони. Кожного року ми намагаємося виділяти 100 мільйонів. Може нам варто переглянути взагалі цю систему? Чому нам при тому, що у нас, мені здається, що фактично у нас є у два рази більше грошей, ми виділяємо ніж потрібно, бо вони постійно повертаються і вони якось не витрачаються. Можливо, нам варто не фінансувати інститути підвищення кваліфікації, а просто дати ці гроші цільовим методом вчителям і нехай вони собі обирають, де вони хочуть підвищити кваліфікацію. Бо, мені здається, що крім відсутності конкуренції, що саме по собі погано, воно не сприяє розвитку, ми ще й маємо дивний відсоток використання тієї субвенції, яку ми кожного року, особливо у воєнні роки, дуже важко насправді нам вдається комунікація з Мінфіном і прохання виділити нам ті чи

інші кошти, а ми їх потім повертаємо в бюджет. А може нам все ж таки врешті-решт переглянути так, як обіцяв нам міністр освіти півтора року тому цю систему? Це не зовсім риторичне питання, пане Андрію.

СТАШКІВ А.Б. Окей. Тоді щодо того, чому виділялися такі кошти і взагалі, як планується підхід до системи підвищення кваліфікації у 2025 році? Слід відмітити, що у Постанові Кабінету Міністрів, яка регламентує порядок та умови надання субвенції саме на Нову українську школу, передбачено новий інструмент підвищення кваліфікації. Це той інструмент, який був введений, якщо ви пригадуєте, у Новій українській школі саме в початковій освіті, коли крім підвищення кваліфікації у вигляді тих годин, у вигляді лекцій, які отримують наші вчителі, застосовується ще, так звана, супервізія. Тобто це той інструмент, який дозволяє персонально вже працювати з вчителем, тому експерту, який проходить відповідне навчання. Саме тому і закладалася відповідно більша сума коштів для того, щоб області відповідно інституту після дипломної освіти могли замовити відповідні послуги супервізії. Проте, на жаль, у 2024 році фактично процес надання супервізії не розпочався, тому це було ще однією причиною чому не використовувалися кошти субвенції. У 2025 році цей процес вже може працювати, тому що є всі відповідні нормативні документи, внесені зміни до наказів. І ми також внесли зміни до тієї постанови, яка регламентує використання коштів ще 2023 року, знову ж таки, щоб супервізія запрацювала повноцінно.

А щодо запровадження механізмів, інших підходів щодо розподілу коштів, зокрема, безпосередньо на заклади освіти для замовлення відповідних послуг з підвищення кваліфікації, я хочу нагадати, що такий процес і механізм вже були. У 2021 році, якщо я не помиляюсь, кошти з субвенції Нова українська школа надавалися на підвищення кваліфікації вчителів безпосередньо в заклади освіти і тоді б школи замовляли відповідні послуги. І за тою статистикою, принаймні тоді, працюючи в області, 80 відсотків повернулися до інститутів післядипломної освіти, а ще декілька замовляли послуги підвищення кваліфікації саме в закладах вищої освіти. Тому тут треба говорити про ринок, який неготовий, в якого є дуже мало суб'єктів надання таких послуг для того, щоб організувати це. Ми думали над цим, щоб цього року вже розпочати пілотний проект і, можливо, будемо працювати над тим, щоб саме підвищення кваліфікації старшої профільної школи

і інших типів закладів освіти здійснювалися за новими підходами, проте зараз реалізуємо той, який працює.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Андрій. Зрозуміло. Але я вам скажу, що ринок сам по собі не народиться. І наскільки я пам'ятаю всіх економістів, які писали про вільний ринок, вони чітко зазначають, що вільний ринок сам по собі не народжується, його потрібно створювати і стимулювати. І, якщо ми не дамо можливість... От ви правильно згадали, була спроба інакше піти по розподілу фінансування. Але знов-таки була проблема в тому моменті, що видавалися гроші, роздавалися саме закладам освіти. Бо, якщо ці гроші ви дасте безпосередньо педагогам, вони собі кожний обере, де він захоче проходити. Коли заклад освіти обирає, це обирає, ми ж розуміємо, що не зовсім заклад освіти, а керівник закладу освіти. Що зручніше то і обирається. Людина, на жаль чи на щастя, обирає, намагається обрати найлегший шлях з його відомих.

Тому я насправді б спробував би створювати ринок, так чи інакше принаймні я думаю, що за спробу вас тільки похвалять і педагоги, і ми, тому що ми вже про це говоримо п'ятий рік.

Сергій Валерійович, на ваше питання ви свою відповідь отримали чи у вас є щось додати?

КОЛЕБОШИН С.В. Ні на це питання, да, а все, що ви додали Сергій Віталійович все так і є.

ППА Н.Р. Я ще маю в цьому розділі питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталко, пані Наталю, я бачу, що ви підняли руку.

ППА Н.Р. Добре.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зараз дійдемо до всіх. Тепер, будь ласочка, Наталя Романівна, яка довго тримає руку. Будь ласка, вам слово.

ППА Н.Р. Добре. Дякую. Я якраз по цьому. Підтримую вищесказане, але я уточнення і конкретно. Так склалося, що у мене в родині багато вчителів, і я мала можливість слухати навчання по оцінюванню в 7-му класі в рамках Нової

української школи, який проводив Інститут післядипломної освіти, який вважається одним із таких кращих в країні.

Я можу сказати, що це дуже сумно було, про формувальне оцінювання. Там мало бути два заняття офлайн. Було одне, решта було онлайн і дуже сумнівної якості. Я в принципі не дивуюся, чому наші вчителі так багато на нього нарікають, бо вони не розуміють, що вони мають робити насправді.

Бачачи систему Фінляндії, про яку ми так багато говоримо, я розумію, наскільки багато вони вкладають у зарплати вчителів, хоча вони є середніми в країні, а не якимись супервеликими, і навчання. Тобто про вільний ринок все, що було сказано, я підтримую, бо насправді даючи мінімальний супровід нашим вчителям, вони насправді не реалізують НУШ і це треба нам свідомо визнати, бо в основному більшість не розуміють, що це.

І відповідно хочу уточнити. Скажіть, будь ласка, правильно я розумію, що крім інститутів післядипломної освіти ми також даємо частину коштів іншим організаціям, які мають ліцензії на надання послуг. Чи державні кошти у нас ідуть тільки на інститути післядипломної освіти?

СТАШКІВ А.Б. Дякую за запитання.

Порядками чітко визначено, що підвищення кваліфікації за кошти субвенції здійснюється закладами післядипломної педагогічної освіти комунальної форми власності. Тобто жодних інших виключень немає. Саме і тренерами-педагогами, при цьому які не просто працівниками закладів, а також це цілий перелік тренерів-педагогів, які затверджуються відповідними обласними органами управління освітою, ці тренери-педагоги попередньо, щоб потрапити до цього списку, повинні пройти відповідне навчання, отримати сертифікати про те, що вони можуть бути цими тренерами-педагогами. Тому тільки через інститути післядипломної освіти на даний момент реалізується цей процес.

ППА Н.Р. Добре, а як тоді, якість я просто чула на власні вуха. І тому скажіть, будь ласочка, а як оця супервізія планується реалізовувати? І, наприклад, ми ж зараховуємо по певних програмах там сертифікати EdEra, яким чином це співвідноситься, бо я не зрозуміла до кінця механізму не вивчила, тому поясніть мені, будь ласка, деталі.

СТАШКІВ А.Б. Треба розуміти в цілому, що підвищення кваліфікації вчителів за кошти субвенції здійснюється тільки для тих вчителів, які здійснюють навчання у відповідних класах Нової української школи. Зокрема, минулого року так і цього року, це для вчителів, які здійснюють навчання в базовій школі, тому ми говоримо про вчителів базової школи. При цьому обов'язок щодо проходження підвищення кваліфікації зараз є для всіх без виключення вчителів, в тому числі і початкової, старшої школи. Саме ця категорія вчителів може проходити підвищення кваліфікації, до прикладу, та сама платформа EdEra, яку ви назвали і там отримувати відповідно сертифікати про проходження підвищення кваліфікації, яка їм потім зараховується при проходженні чергової річної атестації. Так само і вчителі базової школи можуть проходити підвищення кваліфікації не тільки в інститутах післядипломної освіти, а в інших суб'єктах підвищення кваліфікації, їм так само буде зараховуватися відповідно це підвищення кваліфікації, як до тих 150 годин на 5 років, про які я вже говорив.

ППА Н.Р. Вони це роблять за власні кошти?

СТАШКІВ А.Б. Насправді джерела фінансування підвищення кваліфікації вчителів не Нової української школи може бути різним. Це можуть бути кошти громад, які, я точно знаю, що надають відповідні кошти для інститутів післядипломної освіти для того, щоб вже інститути підвищували кваліфікацію їхнім вчителям. Це можуть бути кошти обласних бюджетів, які спрямовуються інститутам післядипломної освіти і робиться так зване регіональне замовлення, і інститути проводять підвищення кваліфікації для інших категорій за кошти обласних бюджетів. Це можуть бути також власні кошти вчителів, які оплачують відповідні курси з підвищення кваліфікації для того, щоб набрати оцю певну кількість годин, 150, які їм потрібно для проходження чергової атестації.

Щодо... Чи ще по цьому питанню? Я супервізію можу прокоментувати.

ППА Н.Р. Супервізію, будь ласка.

СТАШКІВ А.Б. Супервізія – це інструмент, який введений в систему підвищення кваліфікації вчителів, регламентований він юстованим наказом Міністерства освіти і науки від червня місяця 2024 року, який визначає якраз процедуру такої професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам

під час проведення відповідно і підвищення кваліфікації. В чому суть? Суть в тому, що після курсів, які відбуваються очно або дистанційно, які надаються інститутами післядипломної освіти або іншими суб'єктами підвищення кваліфікації, вчитель може отримати відповідні послуги від того експерта, який читав ці курси з певної теми безпосередньо в закладі освіти, коли до нього приїжджає цей експерт і супроводжує – ну, зокрема, ми планували 6 годин на рік, – після проведення відповідних курсів в закладі освіти і надає йому певну допомогу: оцінює його роботу, дає рекомендації і продовжує підтримку цього вчителя вже безпосередньо в його роботі.

Ну, можу детальніше розказувати процедуру, яка передбачає різні цикли...

ПППА Н.Р. Я вже в загальних рисах... Я деталі буду з вами комунікувати, бо насправді я повністю підтримую те, що перед тим було сказано головою, що нам ринок треба створювати. І насправді я би хотіла почути, може, якусь підтримку міністерству треба, щоб то було ефективніше в нас зроблено, щоб той ринок почав створюватись. Бо насправді я не уявляю, як ми далі будемо творити Нову українську школу і профільну школу, якщо ми зараз в 7 класі Нової української школи, не рахуючи "пілот" у 8-му, і ситуація така, як є. Що ми можемо вам допомогти як комітет, щоб ви як міністерство це все-таки зробили і воно справді нагадувало якесь навчання вчителів, а не було таким робленим виглядом, що одні вчать, а інші вчаться?

ГОЛОВУЮЧИЙ. А можна я в продовження питання пані Наталії? От я правильно розумію, що гроші субвенції на перепідготовку, ну, на підвищення кваліфікації йдуть в ІППО – інститути післядипломної освіти, да? Наскільки я розумію, є діюче положення, точніше, діюча Постанова "Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників". Да? Від 2019 року, де в сьомому пункті написано: "Педагогічні та науково-педагогічні працівники самостійно обирають конкретні форми, види, напрями та суб'єктів надання освітніх послуг з підвищення кваліфікації". Як це корелюються дві речі між собою? Тобто постанова прямо передбачає, що педагогічні працівники можуть самостійно обирати суб'єкта, а тут ми з субвенції фінансуємо конкретні заклади, які надають цю історію.

СТАШКІВ А.Б. Так, Постанова 800-а це про якраз підвищення кваліфікації, вона стосується абсолютно всіх педагогічних і науково-педагогічних працівників, які працюють не тільки в закладах середньої освіти, а також і вищої освіти. І вона передбачає, що вони обирають конкретні форми, види і напрями суб'єктів надання освітніх послуг. Але при цьому механізм використання коштів субвенції на даний момент дійсно цього не дозволяє робити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А чому?

СТАШКІВ А.Б. Тому що кошти не можуть спрямовуватись відповідно до цього порядку безпосередньо педагогічним працівникам. Для цього потрібно розробити окремий механізм, і на даний момент він точно не готовий для того, щоб вчителі могли отримувати ці кошти на руки і могли обирати тих, хто буде підвищувати кваліфікацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не розумію, чому ще не можуть це зробити? В чому проблема? В чому проблема? Чому цього не зробити? Давайте можливість педагогам спокійно обирати, де вони хочуть підвищувати кваліфікацію. Ми боремося за те, що проводимо через Верховну Раду закони, якщо нам потрібні психологічний супровід, ми додаємо психологічну підготовку додатково. Там виділили 10 відсотків підвищення кваліфікації, там 10 відсотків часу. Дайте їм можливість самостійно обрати. Оберуть інститути підвищення кваліфікації – я не проти, на здоров'я, якщо вони хороші і якісні, серед них і такі є, без питань. Нехай обирають. Але інакше ми ринок не створимо, інакше не буде конкуренції. І не буде конкуренції – буде застої в найкращому варіанті. В найгіршому – ми вже проходили це в своїй історії декілька разів, що буває, якщо немає конкуренції.

Давайте зробимо врешті-решт. Ми говоримо про це вже 5 років. Третій склад міністерства, якому ми про це говоримо. Міністр про це прямо заявляв, що він змінить і зробить ринок, зробить це на... Тобто дайте свободу врешті-решт, це ж елемент академічної свободи вчителів. Ми хочемо дати їм свободу. Дайте їм можливість самостійно обирати. Тим більше, що у нас навіть грошей ми всі не витрачаємо, які потрібні. Давайте зробимо цей механізм. Я впевнений, що Мінцифри може допомогти і отримають вчителі через айком собі на картку, прив'яжуть до Дії, я не знаю, через Дію, через "Мрію", через що хочеш.

Отримають собі гроші і оберуть заклад, у якому вони хочуть підвищувати. Давайте впишемо це в рішення комітету. Добре. Колеги, у мене є ще багато запитань. Якщо ви не проти, давайте ми по ключовим з них пройдемося, щоб просто всім було тоді більше розуміння. Я майже цитую, що постановами 419 та 120 запроваджено у 2024 році інноваційний підхід у розподілі субвенцій через відбір проектів за допомогою Єдиної інформаційної системи DREAM. При цьому серед основних вимог включення проекту до переліку тих, які можуть бути профінансовані, було надання засновниками закладу гарантійного листа про завершення реалізації проекту до кінця поточного бюджетного періоду. Як це корелюється з тими цифрами, що у нас відсоток використання субвенції на укриття складає 54 відсотки, а відсоток на харчоблоки, субвенція на харчоблоки складає 63 відсотки? Це те, що ми врахували, те, що ви перекинули з програми на програму. Як це корелюється між собою? Можливо щось не так у нас в DREAM? Де що пішло не так, що у нас відсоток використання, ви просто уявіть собі, що в країні, яка воює третій рік, виділяються шалені гроші, за вашими підрахунками, на ваше прохання, виділяються гроші на облаштування укриттів? У 2023 році, якщо я не помиляюся, не використано 27 відсотків, якщо я правильно пам'ятаю цифри, а зараз не використано 45 відсотків на укриття. Зараз у нас трішки більше ніж мільярд просто згоріло. Давайте, якщо хочете, я вам перефразую в інших цифрах. Мені випадково, ну не випадково, але трапився звіт Рахункової палати минулого року "Безпека навчання в умовах воєнного стану". Там була цікава цифра, яка трошки по-іншому дає можливість глянути на цю проблему. А цифра вона не в кількості грошей, які не використані, не у відсотках використання субвенцій, а у кількості дітей, які повинні були вийти офлайн за рахунок того, що держава виділила гроші на побудову укриттів.

Так от у 2023 році з тієї субвенції в 1,5 мільярда, який був виділений, мало би бути побудовано укриттів, які б дозволили вийти в офлайн або в змішаному форматі, 93 тисячам 400 дітям. А по факту побудовано укриття місткістю 22 тисячі 800 осіб. Тобто 70,5 тисяч дітей завдяки неефективному використанню субвенцій не знайшли, не змогли вийти, бо для них були не побудовані укриття.

Зараз у 2024 році інші вимоги до укриттів, наскільки я пам'ятаю, вже вони могли фінансувати ремонти, найпростіші укриття і так далі. І зараз мало б бути

побудованими, зараз перейдемо потім до кількості тих об'єктів, це трішки інша тема, але мало би бути побудовано укриття на 23 тисячі 112 місць. А станом на кінець року по факту побудовано для 4 тисяч 503 осіб. І врешті-решт 18,5 тисяч учнів і працівників залишилися без можливості проводити освітній процес в очній або змішаній формі. Як ми це можемо пояснити цим дітям, що ми не використовуємо гроші, які нам дають. Дали 1,5 мільярда в 23-му, майже пів мільярда згоріло. Далі 2,5 мільярда в 24-му, трішки більше мільярда згоріло. В 25-му дали 6 мільярдів. І мені дуже важко уявити, чесно кажучи, наш комітет, якщо він ще продовжить виконувати свої функції в січні 26-го року.

Пане Андрію, прокоментуйте, будь ласка, для цих дітей.

СТАШКІВ А.Б. Дозвольте тоді, ви почали з DREAM, тоді я почну відповідь з DREAM. DREAM, насправді треба розуміти, що це не система, яка щось визначає, це система, яка акумулює в себе багато інформації, якою можна зручно користуватись, яка є абсолютно прозорою і саме в цьому її інноваційність, що це є все публічно, відкрито і дозволяє будь-кому моніторити процес реалізації проектів будівництва.

Щодо того, що давалися гарантійні листи від територіальних громад. Очевидно, що коли здійснювався відбір проектів, такий відбір проектів здійснювався знову ж таки комісією публічно за тими заявками, які подавалися від територіальних громад. При цьому на кожному засіданні комісії представники замовника при опрацюванні кожного окремого проекту, при цьому в комісії були присутні представники не тільки Міністерства освіти і науки, а також і інших міністерств, громадських організацій. Одне з перших питань було: чи ви готові реалізувати ці проекти цього року, чи ви готові їх реалізувати до кінця року? І дійсно були випадки, коли громади, розуміючи, що вони не зможуть реалізувати, відмовлялися від реалізації цих проектів. При цьому всі ті, які погоджені проекти, всі на момент прийняття відповідного рішення комісією, було ствердження про те, що вони будуть реалізовані до кінця року. Саме тому вони були включені до тих переліків, які були затверджені в подальшому наказом Міністерства освіти і науки України, це відповідно задокументовано воно в засіданнях комісії. Щодо того, що багато незавершених проектів. Об'єктивно, дійсно, для розрахунку, якщо брати кількість проектів, які передбачалося реалізувати, 54 проекти і та кількість

учнів, яку ви озвучували, вона включає всі 54 проєкти. Проте у зв'язку з тим, що реалізовано за кошти субвенції тільки 8 проєктів, тобто фактично здані до реалізації на 31 грудня, кількість учнів, які можуть використовуватися цими укриттями, є значно меншою і становить 4 тисячі 400 – це те, що ви назвали.

Щодо того, що збільшити цю кількість. На даний момент ми маємо вже проєкт-розпорядження, яким плануємо дофінансувати ті незавершені проєкти, тих 28, які продовжують будуватися, проте не були до 31 грудня вчасно зданими.

Щодо 2023 року, на жаль, аналітики детальної немає під рукою. Але з основних моментів, чому кількість учнів, які повернулися до очного навчання, це було те, що однією з умов можна було подаватися проєкти на реконструкцію існуючих укриттів і капітальний ремонт існуючих укриттів. Тобто учні навчалися в школі в очному, в змішаному форматі при цьому умови перебування в цих укриттях були незадовільними і подавалися відповідні проєкти. В 24-му році ми це вже не здійснювали, ремонт, реконструкцію існуючих укриттів, а тільки фактично нові приміщення, які в подальшому могли бути облаштовані як укриття.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Андрію, у мене у зв'язку з цим є... я хочу запитати про деякі цифри. Просто те, що ми читаємо у вашій офіційній комунікації міністерства, це не для вас, не до ваш особисто претензія, а взагалі просто питання до комунікації міністерства. У 23-му році дуже бодро говорили про свої плани, отримали субвенцію, затверджено 311 проєктів, пов'язаних з будівництвом, реконструкцією, капітальним ремонтом об'єктів фонду захисних споруд і так далі в закладах загальної середньої освіти, 311 проєктів було прокомуніковано, ми профінансуємо, завдяки цьому вийде 90 тисяч, 93,5 тисячі дітей і педагогічних працівників отримають укриття. Врешті-решт було в 23-му році реалізовано 197 проєктів, не 311, 197, 8 перейшло на... ті, які були на 40 відсотків готові і більше, перейшли на наступний рік. Сто дев'яносто сім плюс вісім – це двісті п'ять проєктів, які тою чи іншою мірою або завершені, або перейшли далі, бо з тих восьми, ми далі ще поговоримо, не всі завершені навіть в 24-му році. Так-от, 311 анонсованих мінус 205 в якомусь вигляді завершених або перенесених, різниця складає 106 об'єктів. Мене просто цікавить... Просто є питання: а що з цими 106 об'єктами? Вони взагалі як, вони просто зупинились, вони не розпочалися, їх дофінансовує самостійно місцева влада? Що з ними

взагалі відбулось? Бо у нас немає жодної інформації про 106 об'єктів, про яких немає інформації, що вони завершені або перенесені. Що з ними?

СТАШКІВ А.Б. Дякую за питання. Проте на даний момент об'єктивно, не маючи аналітики за 2023 рік. Мені складно відповісти по об'єктах.

Єдине, що можу сказати, що тут треба враховувати, що механізми реалізації субвенцій 2023 року відрізнялися від 2024 року – кошти спрямовувалися на обласні військові адміністрації, які відповідно здійснювали розподіл вже по об'єктах, по тих школах, які будувалися. І порядками використання тієї субвенції дозволялося робити найпростіші укриття – це значно менш вартісні проєкти, тому очевидно, що ті проєкти, які не були завершені у 2023 році, могли добудовуватися за кошти місцевих бюджетів. Тому що основні такі великі проєкти, які реалізовувалися як нове будівництво, ми дофінансували у 2024 році за кошти субвенції як ті, що мали бути реалізовані, 9 проєктів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. А ви не відслідковуєте після 2023 року, після його закінчення не відслідковували, що з цими 106-а об'єктами відбувалося? Як міністерство не слідували за цим?

СТАШКІВ А.Б. Ми точно збирали інформацію. Просто у мене зараз немає її під рукою.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, нам потім в робочому порядку надайте, бо хочеться насправді зрозуміти, бо ми анонсуємо одну цифру, люди на це розраховують, наступного року ми ще раз анонсуємо ще нову цифру, люди теж на неї розраховують. По факту у нас цифра реалізації зовсім інша. Я, до речі, щось не бачу у вас в комунікації реального на кінець року стану реалізації тих програм, які ви анонсуєте на початку наступного року. Ми вам допоможемо з цією комунікацією. Але тепер давайте по 2024 року, по якому у вас вже точно є цифри під рукою і ви точно їх пам'ятаєте. Було анонсовано, затверджено 62 проєкти, з них нове будівництво – 38, реконструкція – 2, капітальний ремонт – 14, і завершення попереднього року – ще 8 проєктів. За даними, які ми отримуємо від вас, від Міністерства фінансів, сукупно реалізовано, знову-таки, з 62 затверджених проєктів реалізовано 10. В стадії роботи ще 45, 7 так і не розпочато.

Отут хотілося б насправді подивитися на ці проекти трішки детальніше. Як так у нас відбувається, що 62 проєктів, про які, знову-таки, комунікація була, що 62 проєкти комісія відібрала, 2,5 мільярда на це є. Мільярд згорів, побудовано по факту лише 10 і введено в експлуатацію, ще 45 в роботі, з них перенесено буде на наступний рік. Скільки, 27?

_____. (Не чути).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, тобто навіть з цих 62 проєктів 8 були минулого року. Зараз з цих 8 проєктів, до речі, скільки все ж таки змогли добудувати і завершити в 24-му році, три?

СТАШКІВ А.Б. Три незавершені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Три незавершені. П'ять завершили, а три не завершили. У мене є три проєкти з 23-го року незавершені навіть в 24-му році, і очевидно навіть в 25-му хтось з них може ще раз претендувати на субвенцію.

У мене є величезне занепокоєння з приводу, в принципі, не просто використання, а ще і обліку об'єктів, про які ми говоримо. У нас є об'єкти перехідні, які ми вже будемо третій рік, можливо вони будуть фінансуватися з субвенцій. Ми ж кожного року вибиваємо субвенцію, і розмова з Міністерством фінансів якраз іде про що. Вам потрібно стільки об'єктів цього року, вам потрібно стільки грошей. Окей, ми вам даємо, але як нормальні люди розраховуємо, як нормальні господарі розраховуємо, що ці гроші ви витратите, ці об'єкти побудуєте і в наступному році у вас буде інша потреба, нова потреба, на яку ви теж будете просити якісь ресурси, і ми всі разом будемо їх шукати. У нас в минулому році перейшло 8 об'єктів на цей рік. В наступному році, я підкреслюю ще раз, з 62 об'єктів, які повинні були профінансовані бути і завершені в 24-му році, 27 перейдуть на наступний. Давайте тоді казати правду, що нам насправді гроші були потрібні по факту не на 62 об'єкти, а на 10. І для того, щоб ми розпочали будівництво, ще 27-ми, які ми потім не встигнемо вочевидь зробити за один рік і будемо розтягувати на два. Це виявляється якось дуже дивно. Я просто пам'ятаю дискусію у вищого керівництва держави, коли ми з самого початку, перша історія була з укриттям. Коли було просте питання. Скільки вам всього потрібно

побудувати об'єктів по всій країні і для того, щоб всі діти в школі були забезпечені укриттям? Тоді прозвучала певна цифра. Друге питання було: скільки вам потрібно на це грошей? І друга відповідь теж мала під собою цифру. Це все розраховувалося на те, що ми зможемо побудувати їх, не розтягуючи на 10 років, а зробити так, щоб діти зараз могли йти. Гроші виділяються, вони не використовуються, об'єкти не будуються і переносяться на наступний рік.

Мені здається, пане Андрій, я не знаю, чи це потребує вашої репліки, якщо захочте, будь ласка, але мені здається, що ця ситуація, ну просто банально неприйнятна. В нас, щось в нашому королівстві йде не так, гроші ми не витрачаємо, за 2 роки було виділено 4 мільярди з яких півтора згоріло. Мені здається, що під час воєнного стану хтось має сісти за це в тюрму, ну це моє як людини відчуття, не як посадовця чи голови комітету. Але от моє відчуття, що хтось має сісти в тюрму, бо це життя дітей, які не можуть знаходитися, не мають доступу до освіти повноцінного і не можуть знаходитися в безпечному укритті під час повітряної тривоги. Відповідно вони отримують, в кращому випадку, дистанційну освіту, що точно не є якісним і тут всі освітяни, всі ми разом, це прекрасно усвідомлюємо. Пане Андрію! Якщо ні, я продовжу.

СТАШКІВ А.Б. Ну тут треба відмітити, що повністю погоджуюся з тим, що об'єктивно неприпустимо, коли об'єкти реалізуються більше, ніж, ну вже фактично другий рік поспіль і не готові вони реалізуватися. У нас дійсно є три об'єкти, які ще з 2023 року реалізуються і тут є, як на мене, питання до тих, хто здійснює цю реалізацію, оскільки... Наприклад окремі області, як мали два проєкти, це зокрема Миколаївська область два проєкти, і протягом року не були реалізовані, при цьому по інших областях реалізація відбувалася досить непогано. З нових проєктів, ми інформацію аналізували в розрізі кожної області реалізація по різному відбувається, і тут в різних є різні причини. Ми аналізували також і по областях, і тільки одним наявністю і причетністю прифронтових територій це пояснити вкрай складно, тому що є Запорізька область, яка взяла сім проєктів і сім їх реалізувала, протягом того періоду, на який виділялися кошти. Разом з цим є області, які отримали на чотири проєкти і жоден з них не можна було реалізувати і навіть деякі з них не розпочаті.

Є причини, також аналогічні причини між іншим і по харчоблоках. У нас є області, які спрацювали на сто відсотків і є, які об'єктивно мали.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, але, мені здається, от я коли дивлюся графіки незасвоєння субвенції, да, то і там і там, наприклад, в мінімальному засвоєнні Харківська область, притому що Запорізька область показує зовсім інші показники. Хоча, де ситуація зараз важча, не знаю навіть важко порівнювати, да, і там, і там важка. Але я був у Запоріжжі і в Харкові. Мені здається, що в Запоріжжі трішки важча будувати, чесно кажучи. Хоча це однаково не приємно.

Я на секундочку відволікусь від цієї субвенції і задам запитання по шкільним автобусам. Немає претензії до відсотка засвоєння коштів, там все зрозуміло. До речі, там зовсім інші, як мені здається, проблеми. Ми перевіримо, ще цього року, але минулого ми показували це і вам, і Кабінету Міністрів, Антимонопольному комітету, що там є всі ознаки картельного зговору. Але побачимо, що буде цього року, ми теж накладемо закупівлі на мапи і подивимось чим вони відрізняються. Є підозра, що не дуже. Але питання в іншому у 23-му році було куплено 535 автобусів, цього року 417 автобусів. Все зрозуміло. Скажіть, будь ласка, як змінилась потреба в шкільних автобусах за два роки? Наскільки ми змогли її покрити і скільки нам ще треба купити шкільних автобусів для того, щоб ми вийшли на забезпечення учнів підвезенням?

СТАШКІВ А.Б. Якщо дивитися динаміку в потребі автобусів шкільних, станом на 2023 рік, коли розподілялися перші кошти субвенції 2023 року 1 мільярд гривень, у нас потреба становила 2253 автобуси, це по тих даних оперативних, що я маю на травень 2023 року. При цьому станом на 1 січня 2024 року ця потреба скоротилася і становила майже 2 тисячі автобусів. Це знову ж таки, за оперативними даними обласних військових адміністрацій, і після реалізації відповідно субвенції, адже не тільки 420, не тільки ці автобуси куплялися, у нас були також автобуси, які приїжджали у вигляді благодійної допомоги, куплялися за кошти місцевих бюджетів. І загальна кількість придбаних автобусів за всі джерела протягом 2024 року явно була більше 500, тому потреба на даний момент та, яка є від обласних військових адміністрацій, майже півтори тисячі автобусів залишається.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А скільки ми плануємо наступного року? Теж приблизно як цього року, так?

СТАШКІВ А.Б. У 2025 році обсяг субвенції на придбання автобусів більший, він не 1 мільярд гривень, а 1,6 мільярда гривень. І відповідно планується близько 600 автобусів закупити. Знову ж таки, буде залежати від обсягу співфінансування, яке буде виділене з місцевих бюджетів, а також від тої вартості автобусів, за якою обласні військові адміністрації чи територіальні громади будуть купляти відповідно автобуси.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я чого запитую? Я пам'ятаю розмови з керівництвом і Кабінету Міністрів, з керівництвом держави, коли звучало питання, скільки взагалі треба купити автобусів, щоб ми це питання закрили? Бо в мене є відчуття, що ми будемо їх купувати безкінечно. А це неправильно. Так, ми повинні забезпечити, так, ми робимо реформу, так, ми робимо оптимізацію певну. І власне тут це компенсаторний механізм під час оптимізації. Якщо ми понижуємо ступінь школи і нам треба довозити дітей, очевидно, що ми повинні забезпечити її підвезенням, цю дитину, скільки б їх не було. Це наш прямий обов'язок. То в мене у зв'язку з цим цілком логічне запитання: чи не варто нам одного разу закупити стільки, скільки у нас є потреб? І закрити це питання. І більше не повертатися до субвенції на шкільні автобуси. Ну якось ремонтувати, я думаю, що органи місцевого самоврядування можуть самостійно. А якщо не будуть їх використовувати не за призначенням, то точно зможуть самостійно.

СТАШКІВ А.Б. Ну перше. Те, що ми не зможемо мабуть ніколи закрити повністю потребу, тому що об'єктивно автобуси мають свій термін експлуатації, з часом вони повністю виходять з ладу і потребують абсолютно... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо їх використовувати не тільки для підвезення учнів, то очевидно, да.

СТАШКІВ А.Б. Тому об'єктивно ми зараз вже маємо автобуси, які куплялись 10 і більше років назад і вони потребують заміни. Багато автобусів були вилучені на потреби Збройних Сил України, тому... Нам точно, ми точно

працюємо над тим, щоб зменшити цю потребу, саме тому... і щоб максимально її використати, максимально закрити, тому цього року і обсяг субвенції є більший ніж був в попередніх періодах. Саме тому ми кошти уже на даний момент станом на сьогодні розподілили фактично. Ми їх розподілили ще в грудні місяці для того, щоб можна було вже починати проводити закупівлі і купляти шкільні автобуси. Крім того, працюємо зараз з донорами і працюємо над тим, щоб цю потребу... ця потреба була профінансована за кошти донорів. Можливо, в натуральному навіть вигляді надані автобуси як допомога Україні і ці автобуси могли використовуватися в закладах загальної середньої освіти для підвезення учнів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ми їх можемо використовувати за ДСТУ? Вони ж не відповідають нашим... не завжди.

СТАШКІВ А.Б. Там не всі автобуси, які виробляються іноземними виробниками, можуть використовуватися. Це питання піднімалося неодноразово на нарадах і тут потрібно внесення змін до ДСТУ, відповідно це зверталися з відповідною ініціативою до Міністерства економіки, щоб внесені були відповідні зміни, хоча би для допомоги, не для придбання... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для технічної допомоги.

СТАШКІВ А.Б. Так. Технічної допомоги для України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей, добре. Я так розумію, що автобуси з нами надовго або назавжди.

В мене є ще одне питання по харчоблоках. Прекрасна субвенція, яка робить прекрасну... *(Нерозбірливо)* прекрасну філософію, прекрасну ідею. Знов-таки в 2024 році було затверджено 173 проєкти, виділено фінансування, реалізовано 51 зі 173, це навіть менше ніж третина. Реалізовані на 40 відсотків і більше та будуть профінансовані за кошти субвенції в 25-му році 74 проєкти. Це навіть більше ніж реалізовано цього року. На скільки розрахований взагалі проєкт по модернізації харчоблоків і їдалень? Щоб зробити його повністю, завершити, нам скільки потрібно облаштувати харчоблоків, їдалень, реконструкцій провести? Щоб ми просто розуміли, скільки цей проєкт буде з нами, зараз оця субвенція? Я ж

впевнений, вона ж не вічна. Чи теж через 10 років вийде з ладу кухня і її знов треба буде лагодити? Слава богу, тут трішки інакша ситуація з харчоблоками. Але все одно на скільки він розрахований, бо ми вже не перший рік це робимо. Справа правильна. Я бачив реконструйовані харчоблоки, вони хороші. Тобто насправді це правильна, приємна задача. Але неприємно те, що із 173 проєктів у нас реалізовано лише 51. Оце неприємно. З чим це пов'язано? Це ж не нова субвенція.

СТАШКІВ А.Б. Це абсолютно нова субвенція.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що ми фінансували під реконструкцію харчоблоків раніше?

СТАШКІВ А.Б. Це субвенція, яка була виділена вперше по нових вимогах, по новій настанові, яка була прийнята минулого року в травні місяці.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми фінансували навіть зі спроможної школи реконструкцію харчоблоків ще в 20-му році.

СТАШКІВ А.Б. Так, але за кошти субвенції, яка виділялася в попередній період. По-перше, це не було в рамках реформи шкільного харчування і в рамках нових підходів до організації кухонь і їдалень. Якщо... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, пане Андрію, давайте так, давайте будемо відверті самі з собою, у нас і укриття тоді вважаються, що в нас нова зараз субвенція, бо в нас змінилися вимоги, і ми тепер будуємо тільки протирадіаційні, а раніше робили найпростіші. Так же не можна.

СТАШКІВ А.Б. Однією з причин, чому не використовувалися кошти субвенції на укриття в 23-му році, це те, що також були зміни підходів до проєктування цих укриттів. Тому харчоблоки для більшості, фактично для більшості територіальних громад це була нова субвенція, яка була пов'язана з необхідністю виготовлення нових проєктно-кошторисних документацій на реконструкцію, ремонт кухонь і їдалень. І для них фактично попереднього досвіду в такому масштабному реконструюванні не було. Адже відповідно до нової настанови, нових норм обов'язково мають застосовуватися при реконструкції

вимоги НАССР. Що це означає? (*Шум у залі*) Мають застосовуватися вимоги НАССР, які передбачають наявність різних приміщень для зберігання, приготування їжі й інші підходи до нормування площ, де приймається ця їжа, тому і проекти виготовлялися абсолютно з нуля.

Щодо загальної потреби в кухнях і їдальнях. Об'єктивно треба... ми аналізували наші заклади освіти і, якщо брати тільки школи, з 12 тисяч шкіл на даних момент ми маємо чуть більше 20 відсотків шкіл, які мають повністю облаштовані харчоблоки, які відповідають вимогам НАССР, що об'єктивно в цифрах абсолютних це 2,5 тисячі. По інших школах є різні потреби і є школи, в яких об'єктивно обладнання ще було придбано 30, а то і більше, років назад і на даний момент використовуються для приготування їжі, не енергоефективне, не дозволяє приготувати здорову та правильну їжу. Тому потреба об'єктивно порахувати в коштах... можна тільки оцінити приблизно. І за попередніми оцінками, які проведені офісом шкільного харчування, ця потреба становила майже 2,5 мільярда доларів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. По крайній мірі, принаймні перспективи цієї субвенції нам зрозуміло.

Шановні колеги, чи в когось ще є запитання до Міністерства освіти і науки, колеги народні депутати? Якщо у вас немає, то Михайло Гончар, будь ласка, Асоціація міст, давно піднята рука. Пане Михайло, якщо ви з нами.

ГОНЧАР М.В. Я з вами, Сергій Віталійович. Шановні народні депутати, дякую за можливість виступити. Я хотів трошки повернутися до проблеми зі шкільними автобусами, як було озвучено. І хочу звернути увагу, що, да, 2,5-2,200 там умовна потреба на 2023 рік. Але хочу звернути увагу, що у нас профільна школа 2027 рік і моделювання те, яке сьогодні хоча б у проектному форматі існує, воно передбачає, що у нас, можливо, буде тільки 2 тисячі профільних ліцеїв з 12 тисяч шкіл, які є в Україні. Тобто це, якщо так станеться, то це буде великий виклик в питанні підвезення дітей. І чи готові ми на 27-й рік будемо організувати таке підвезення. Хочу на цьому моменті закцентувати увагу. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Андрію, хороше запитання, правильне.

СТАШКІВ А.Б. Да, я погоджуюсь, що актуальне запитання, тому що дійсно зараз на даний момент проводиться моделювання цієї мережі. І ми об'єктивно будемо запитувати про потребу в шкільних автобусах, коли вже будуть ці мережі змодельовані, затверджені відповідно обласними військовими адміністраціями чи обласними радами, і на даний момент ті цифри, які я озвучував, об'єктивно не включають кількість учнів, які будуть підвозитись в 27-му році. Адже я говорю про поточні потреби. Ми вернемося до питання потреби в автобусах шкільних саме для профільної школи після того, як будуть вже зрозумілі, які заклади будуть продовжувати функціонувати як майбутні академічні ліцеї, коли буде зрозуміло, яка кількість учнів буде підвозитися і об'єктивно включати їх до тої потреби, яку ми всюди озвучуємо, яку комунікуємо. Тому дякую за те, що ви як би навели різкість по цьому питанню. Потреба точно буде ще зростати у зв'язку з тим, що ми будемо мати нову мережу академічних ліцеїв.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Андрію. Шановні колеги, у нас є, в принципі, два співдоповідача у вигляді Сергія Валерійовича і Олени Георгіївни, але я думаю, що співповідь, напевно, немає сенсу, бо вже обговорили все що можна. Але якщо є бажання репліки або коментаря, то, колеги, будь ласка. І включіть, будь ласка, свої камери, зараз ми перейдемо до прийняття рішення.

КОЛЕБОШИН С.В. Раз співповідь непотрібна, то я, мабуть, не буду брати слово. У мене було що сказати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Валерійович, хто ми такі, щоб вас обмежувати в праві і бажанні. Тому, будь ласка.

КОЛЕБОШИН С.В. Не треба затягувати. Все що треба, вже пролунало. Я хотів таку одну річ зауважити, що з моєї точки зору, у нас назва про стан та проблеми використання в 24-му році субвенції держбюджету, це не тільки про кількість витрачених коштів і коли міністерство дає про кількість витрачених коштів, це проблема звісно, але ми маємо вимірювати ефективність трохи по-іншому. Ну, зокрема трохи, ми цього торкнулися, коли говорили про вчителів. Це вже вдруге у нас контрольне питання, коли ефективність вимірюється кількістю

примірників, які доставили, а не якістю підручників. Або кількістю грошей, які засвоїлися, а не імпаком на систему освіти. Давайте трохи теж про це пам'ятати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Валерійович. Колеги... .

ЛИС О.Г. Пане голово!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, пані Олено, будь ласка.

ЛИС О.Г. Шановні колеги, вітаю! Дозвольте, я теж, дуже коротко, тому що, щоби не затягувати і, звичайно, в підтримку всього того, що ми сьогодні вислухали і обговорювали. Звичайно, потрібно зважувати на те питання чому саме такі механізми зараз відбуваються, навіщо вони відбуваються під час війни і як якісь альтернативні. Чи є вони ефективні, вже, очевидно, бачимо, що, можливо, не так. Я за те, щоби була така спільна співпраця з усіма органами виконавчої влади і відповідно з нашим комітетом, для того, щоби ми все ж таки правильно надалі рухалися.

Для мене найбільшніше, це Нова українська школа, яка з тими поверненнями субвенцій, якимось зовсім незрозуміло звучить. Дуже є багато запитань, але сьогодні підняли ті глобальні питання, які комітет виставляє для оцінювання, а далі треба працювати і я підтримую, і повністю вас, пане голово, з тим рішенням, яке ви виставили на засіданні сьогодні, з яким ознайомлені.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олена Георгіївна.

Шановні колеги чи народні депутати, чи ще хтось хоче прокоментувати, виступити? Якщо ні, то переходимо до прийняття рішення, шановні колеги!

Ставлю на голосування проект рішення, яке у всіх вас роздане. Чекайте, чекайте, будь ласка, секундочку, Рахункова палати, будь ласочка, пане Сергію.

КЛЮЧКА С.С. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми вас торкалися, вибачте, а слова не дали, не порядок.

КЛЮЧКА С.С. Так, так. У нас уточнююче питання, оскільки, наш звіт був за 2023 рік, ми перевіряли субвенцію використання. У 2024 році, пан Андрій сказав, що було виділено кошти на реалізацію 62 проєктів, 10 реалізовано, 45 розпочали реалізацію. І 2025-й у нас в проєкти потрапляють 27. 45 мінус 27 інші проєкти, на них вже були витрачені кошти субвенції. Що з ними? Ну це... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хороше питання.

СТАШКІВ А.Б. По тих проєктах, які... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви мені вибачте. Мені там здається, що там штук 7 взагалі не розпочато.

СТАШКІВ А.Б. Так, я якраз хотів сказати, що там є об'єктивно проєкти, тобто ми маємо на даний момент 18 проєктів, які або ступінь готовності мають менше 40 відсотків і відповідно не можуть бути дофінансовані за кошти субвенції або взагалі не розпочаті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це хороше питання, і я розумію, до чого Сергій його задав. Хорошо. Наприклад, немає ступеню готовності в 40 відсотків, але державі гроші вже ж там є і вони вже, вибачте, ледь не в буквальному сенсі закопані. То що з ними? Бо одна із функцій Рахункової палати це слідкувати за витрачанням державних грошей. Що з ними, що з цими об'єктами взагалі?

СТАШКІВ А.Б. Очевидно, що вони будуть, можуть бути профінансовані. І ми зараз працюємо над цим, щоб вони могли брати участь в конкурсному відборі на загальних засадах як і інші нові проєкти, які ми будемо відбирати цього року.

Тобто мається на увазі що? Що якщо об'єкт більше ніж 40 відсотків – це без конкурсу, без жодних обмежень він проходить далі. Зараз відбираємо нові проєкти на реалізацію. По проєктах, ступень готовності у яких менше 40 відсотків, будемо готувати відповідні пропозиції і обговорювати разом із Міністерством фінансів щодо того, як їх дофінансовувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хорошо. Давайте собі уявимо, що ці проєкти не пройшли конкурс на загальних засадах і можливо навіть в 26-у подадуться і не пройдуть.

Що далі з об'єктом, в який вкладена якась кількість державних грошей, який просто буде потихесеньку приходити в дуже печальний стан. Хто буде за це відповідати, за ці державні гроші? От мені от цікаво.

СТАШКІВ А.Б. Об'єктивно є замовники по кожному з цих об'єктів, які розпочали відповідні процеси будівництва і які гарантували їх реалізацію, і які не завершили їх в ті терміни, які мали реалізувати.

Не пригадую по субвенції на укриття, але, наприклад, по субвенції на харчоблоки точно є передбачена норма, яка говорить про дофінансування незавершених проєктів засновниками, і відповідно реалізацію їх і введення їх в експлуатацію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так може нам вписати все ж таки в цю норму жорстко і якщо ви не встигли зробити за державні гроші, все інше ви зобов'язані зробити, протягом року наприклад, за кошти своєї громади, області, чи хто виступає замовником. Бо так виявляється дуже дивна ситуація, коли мені здається взагалі вигідно недобудувати, навіть на 40 відсотків, ти отримаєш якусь кількість державних грошей, ти їх закопав в землю і особливо ніхто не перевіряє. Все, далі ми не подаємося на конкурс, клас. Державні гроші вже витрачені, щось побудовано під землею, чому я сказав слово "закопувати", воно дуже похоже, да?

І що ми далі отримаємо? Держава не отримає врешті-решт жодного результату, це не було замовлення за державні кошти якоїсь недобудови, це було замовлення укриття. І яка доля цих проєктів? От дуже хотілося б, чому я запитав про проєкти перші, про 311 проєктів 2023 року, яка доля цих 105? Там же теж є якісь трішечки збудовані, напевно? Хто їх відслідковує взагалі, ці об'єкти? Ви, Міністерство фінансів, може Рахункова, хто це взагалі відслідковує?

СТАШКІВ А.Б. Органи місцевого самоврядування звітуються про ті об'єкти, які реалізовувалися за кошти субвенції, ми відповідно маємо цю інформацію. Про 2023 рік, я ще раз кажу, не готовий зараз розказати, не маю. По 2024 року у нас є по кожному об'єкту навіть орієнтовні терміни, коли вони будуть завершені, за умови фінансування і включення їх до переліку, який потребує фінансування, по кожному об'єкту, який був розпочатий в 2024 році.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. Вас влаштовує відповідь, пане Сергію?

Пан Михайло Гончар знову, будь ласочка.

ГОНЧАР М.В. Шановний Сергій Віталійович, шановні народні депутати, я хочу вашу звернути увагу і наголосити, що Асоціація міст України ще в жовтні минулого року зверталася і до комітету, і до міністерства зі своїми думками щодо проблемних питань створення субвенції. Однією з причин затягування і засвоювання субвенції було пізнє ухвалення відповідних порядків використання коштів і надходження безпосередньо коштів до територіальних громад. У нас є випадки, коли громади отримали у свої бюджети кошти у жовтні місяці, і при плановому графіку виконання проєктів 4-6 місяців, там реконструкція, вони просто фізично не могли цього зробити. Да, вони взяли на себе зобов'язання, але ж вони з гарних міркувань брали на себе зобов'язання, і сьогодні казати про те, що ви не виконали 40 відсотків і це ваша проблема, знаходьте кошти у своїх бюджетах, у них немає цих фінансових ресурсів. Давайте підемо назустріч громадам. Асоціація міст пропонувала, надіслала в січні 25-го року свої пропозиції міністерству щодо порядку. Давайте приберемо ці 40 відсотків виконання і дамо всім громадам, які уклали договори і які розпочали роботи за цими проєктами, зробити ці роботи і всі будуть щасливі: і діти, і громади, і міністерство, і держава. А так ми всі якось громади ставимо в рамки, показуємо, що вони якісь недолугі і потім у нас виходить повний деструктив. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Михайле.

Ми зі своєї точки зору, вочевидь, нікого одного не звинувачуємо, давайте так, це питання до всіх. І ми знаємо, коли були порядки затверджені, коли гроші надійшли, коли там був, якщо він потребував внутрішнього розподілу в областях між громадами, ми теж знаємо, коли це відбулося. Є свої проблеми. Зараз вже, наприкінці минулого року у нас була дуже жорстка розмова з міністерством, Прем'єр-міністром, Мінфіном і комітетом на тему субвенцій та їх перехідності потенційної і одним з результатів стало те, що на початку січня вже більша частина порядків була затверджена, всі, ну окрім нашого, майже всі порядки були затверджені постановами Кабінету Міністрів, і гроші є, тому розподіл буде швидкий. Побачимо, як буде цього року.

Але і до громад, перепошую, є теж питання, пане Михайле. Чому? Тому що при однакових умовах, я просто особисто був, так вже сталося, в грудні місяці в Запоріжжі і в Дніпрі, є дві різниці. Дві сусідні області, Запоріжжя ближче до лінії фронту, ніж Дніпро, у Дніпрі, якщо я не помиляюся, просто зараз щоб не копатися, 40 відсотків засвоєння субвенції, а в Запоріжжі (скільки?) – 77. От 49 і 77. Я був на об'єктах у Запоріжжі, вони все встигають. Там де вони не встигають, вони роблять за свої гроші, навіть самі дофінансовують. Тобто є різниця між, наприклад, тим самим Харковом – 30 відсотків, Одесою – 25 відсотків і Запоріжжям – 77 відсотків. Притому що і там, у Запоріжжі, будуються підземні школи. Я особисто бачив ці об'єкти, он з колегами, з Ольгою Володимирівною і з Романом Павловичем ми ходили по цих підземних школах і дивилися чи встигнуть, чи не встигнуть, у нас ще були обґрунтовані сумніви. І нам голова ОВА чітко сказав, що, окей, ви встигнемо все, оці об'єкти ми встигнемо, цей буде на перший-другий тиждень січня, але ми встигнемо. Як так – одним вдається, іншим не вдається при однакових умовах.

Тому, пане Михайле, вочевидь, що в громадах є, понятно, свої диспропорції, десь щось краще, десь щось швидше, десь щось важче, але менше з тим я думаю, що це спільна відповідальність всіх, можливо навіть і нас за недостатній контроль. Але у нас було контрольне питання у березні 2024 року, коли ми чітко сказали, що з такими темпами, як ми бачимо в березні, до кінця року є ризики. Всі ці ризики виправдалися, на жаль, але це було в допомогу всім: і громадам, і міністерству, і Кабінету Міністрів для того, щоб все ж таки спробувати встигнути, бо шанс ще на той момент був. Колеги, чи є в когось ще щось додати?

Дякую Рахунковій палаті за вчасний коментар насправді і вчасне питання.

Шановні колеги народні депутати, переходимо до прийняття рішень. Вам всім розіслано рішення комітету. Ми туди додамо тільки те, що у нас з'явилося з вами у процесі дискусії, мені здається, це стосувалося б, що ми просили, по педагогічних працівниках, і ще по якійсь субвенції. Підніміть стенограму потім (добре?), щоб ми додали.

Колеги, я ставлю на голосування проект рішення, яке у вас всіх є, з урахуванням ваших пропозицій, які були висловлені під час розгляду цього питання. Хто – за? Прошу проголосувати.

ПАВЛЕНКО Р.М. Павленко – за.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

ГРИШИНА Ю.М. Гришина – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бачу. Всіх бачу.

Колеги, хто утримався?

ЛИС О.Г. Лис – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Хто утримався? Хто проти?

Немає. Дякую, колеги. Одноголосно. Рішення прийнято.

Переходимо до другого питання порядку денного про Звіт Рахункової палати "Про результати аудиту ефективності на тему "Проблеми мережі закладів вищої освіти: далі утримувати чи реформувати" від 26.11.2024 року. Доповідачем мала би бути автор, власне, звіту пані Ольга Піщанська, але, я так розумію, що вона зараз у відрядженні і не може. Дуже шкода, насправді хотілося б поговорити з автором, але ми з радістю поговоримо і з вами. Хто буде доповідачем від вас?

НЕВІДОМИЙ В.І. Я виконую обов'язки державного секретаря.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Василь Іванович, будь ласка.

НЕВІДОМИЙ В.І. Невідомий Василь Іванович. За дорученням Ольги Станіславівни представляю цей звіт. До речі, хочу сказати що відрядження якраз пов'язане... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. З мережею закладів освіти.

НЕВІДОМИЙ В.І. Ні, той аудит, який робив Сергій Сергійович – укриття. І з німцями там проведено спільний паралельний аудит. Тут Сергій Сергійович автор. І якраз там підписано вже спільний документ, і там виглядає Україна набагато краще від німців в плані будівництва укриттів незважаючи на наявність певних недоліків, які ви зазначили.

Щодо цього звіту мережі закладів вищої освіти, де ми дійсно формуємо: далі утримувати чи реформувати. Насправді – це один із напрямків, як ви знаєте, реформ, передбачених планом Ukraine Facility. І тому тема є надзвичайно адекватною. Тому сприяє невтішна демографічна ситуація в Україні, виклики військового часу, які обумовлюють необхідність якраз модернізації мережі закладів освіти, яка на сьогодні, безумовно, вже не відповідає тим потребам сучасним, які є в державі. Звіт, який у нас опубліковано на сайті, оцінено діяльність Міністерства освіти і науки України щодо реформування цієї мережі і тих закладів, які перебувають у сфері управління.

Хочу відмітити, що Міністерство освіти активно просувало ідею і необхідність цього реформування, і дійсно для того, щоб відповідати якраз тим європейським практикам розвитку національних мереж вищих закладів освіти і кроки, які здійснювало міністерство щодо реформування, знайшли, знаходили свою певну підтримку як на урядовому, так і на законодавчому рівні. Однак хочу відмітити, що підготовка міністерства до реформування виявилася недостатньою, оскільки зараз модернізація цієї мережі міністерством розглядається як інструмент системних змін у системі вищої освіти, паралельно здійснюючи ініціативи щодо надання державних грантів здобувачам вищої освіти, а також запроваджуються індивідуальні освітні траєкторії. Це такі паралельні треки, які, дійсно, обумовлюють певну... мають бути певною мірою синхронізовані.

Процеси реформування мережі вищих закладів освіти, те, що ми подивилися на тому етапі, вони виявилися неунормованими і той законопроект, який був розроблений міністерством, який мав створити передумови для якраз до модернізації цієї мережі, він залишився на той час неподаний уряду. В самому міністерстві були відсутні дані про актуальний стан самих закладів і цієї мережі, статистична інформація, яка нам була подана і була в розпорядженні міністерства, виявилася достатньо суперечлива і не проведено саме головне внутрішній аудит самої мережі. Від цього впливає те, що міністерство не розробило середньостроковий план модернізації. Також не було затверджено дорожню карту модернізації і саме головне – не затверджено критерії відбору закладів вищої освіти для реорганізації, як це передбачалося оперативним планом зокрема міністерства на 23-й рік. Дійсно, МОН розробило, але не затвердило ці критерії

для реорганізації і тому при формуванні пропозицій щодо самої модернізації, які вносило уряду, воно ці критерії не застосовувало, не користувалось. Фактично реформування мережі здійснювалося шляхом реорганізації, тобто приєднання закладів вищої освіти. При цьому окремі заклади успішно здійснювали свою діяльність до прийняття відповідних рішень про свою реорганізацію. Загалом у період 21-го року і 9 місяців 24-го року урядом прийнято 20 рішень про реорганізацію закладів, які перебувають в сфері управління МОН, з них 11 після введення воєнного стану, але за жодним із них рішень щодо процесу... за жодним із цих рішень процес реорганізації не завершений.

Причини, які перешкодили реорганізації – це була відсутність правовстановлюючих документів на нерухоме майно у самих закладах, непроведення інвентаризації майна цих закладів, проблеми з утворенням відокремлених структурних підрозділів та переведення здобувачів освіти і працівників, непідтримка така моральна, як б сказав суспільна непідтримка реорганізації як студентами, так і працівниками закладів, які були визначені для реорганізації. Крім того, основною.... однією з основних причин була також неналежна комунікація МОН і закладів та недостатня обізнаність останніх про переваги модернізації. І це в окремих випадках спричинило спротив серед працівників і студентів закладів, які підлягали реорганізації.

При цьому аудит засвідчує, що рівень непідтримки реформ був менший у тих закладів, де відбулося хоч якесь попереднє обговорення майбутніх змін. Відповідно до цього там у нас є Un PAGE Report, можна показати це, там 2 сторінка, я переходжу до рекомендацій. Ми надали відповідні рекомендації як Кабінету Міністрів, так і Міністерству освіти.

Основна рекомендація, якщо не повторюватися, вона полягає в тому, щоб міністерство розробило як гнучкі, так і зрозумілі для суспільства кроки для ефективного реформування мережі, які можуть задовольнити інтереси основних стейкхолдерів і учасників процесу. Це дозволить підвищити конкурентоспроможність освіти на міжнародному ринку.

Хочу сказати, що наразі Кабінет Міністрів і Міністерство освіти вже відреагували на рекомендації Рахункової палати. Із восьми наданих рекомендацій урядом і МОН розпочато виконання трьох. Надано доручення Прем'єр-міністром

станом на кінець минулого року, підготовлено проект розпорядження Кабінету Міністрів про внесення змін до Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки, який проходить зараз погодження з центральними органами виконавчої влади. У свою чергу МОН затвердило план заходів з виконання рекомендацій Рахункової палати, яким передбачає у першому кварталі поточного року подати проект Закону, якраз що я казав, про внесення змін до деяких законів України про створення передумов модернізації закладів освіти на розгляд уряду. А також з метою уникнення того спротиву закладів вищої освіти, які реорганізуються, ну, створення, формування суспільної думки протягом цього поточного року розпочати такий всесторонній дискурс і зустрічі керівництва міністерства з працівниками, зі здобувачами закладів для обговорення майбутніх планів реорганізації закладів вищої освіти.

Розпочато виконання п'яти рекомендацій. МОН планує вжити всі заходи для їх реалізації в строк, визначений нами, до четвертого кварталу 2025 року. Це стосується рекомендацій, коротко назву, завершуючи, це здійснити аудит мережі освіти і скласти відповідний звіт, розробити дорожню карту модернізації мережі, затвердити середньостроковий план модернізації, затвердити критерії відбору, а також відреагувати і вирішити проблеми, які є уже притаманними самим закладам на місцях, тобто налагодити облік майна, поставити його на облік, оформити речові права, провести інвентаризацію і таке інше. Те, що необхідно для ефективної організаційної діяльності.

Ми сподіваємося, що наш звіт і рекомендації сприятимуть унормуванню і прозорому просуванню важливої реформи мережі закладів освіти. Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович. По-перше, ми вітаємо міністра освіти і науки, який до нас доєднався. Хто з вас, пане Михайле чи пане Оксене, хто готовий прокоментувати звіт Рахункової палати?

ВИННИЦЬКИЙ М. Дозвольте я прокоментую, тому що я був задіяний в його процедурі прийняття. Мені насправді дуже шкода, що пані Оля Піщанська сьогодні не могла його перед депутатами сама представити. Тому що так як вона його представила і так як представив Василь Іванович це, м'яко кажучи, як в Одесі кажуть, Сергій Колебошин може підтвердити, дві великі різниці.

В даному випадку я звертаюся до того, що є закладено в рекомендаціях, і в тому, що є закладено в звіті Рахункової палати. Звіт Рахункової палати є... Ще раз кажу, мені дуже шкода, що контрольні функції депутатів Верховної Ради і конкретно освітнього комітету не поширюються на Рахункову плату, тому що тут є достатньо серйозні недоліки в цьому звіті. Наприклад, є сказано, що МОН України не володіє повною і достовірною інформацією про реальний стан мережі закладів вищої освіти. Вибачте, шановні члени Рахункової палати, Міністерство освіти чітко володіє повною і достовірною інформацією про реальний стан мережі закладів вищої освіти, в тому числі в електронній формі. Те, що в даному випадку при підготовці цього звіту використовувалися хибні дані Держстату, вибачте, це питання, мені здається, швидше до Рахункової палати, ніж до Міністерства освіти.

Рахункова палата зробила висновок, що за умов нормативної невизначеності механізмів системного реформування мережі, а також неволодіння МОН України актуальною інформацією про її стан, впровадження реформи модернізації закладів вищої освіти здійснюється без урахування викликів сьогодення несистемно та має суб'єктивний характер.

У мене таке трошечки, можливо, риторичне питання до депутатів саме нашого профільного комітету, які добре ознайомлені так само зі всіма дев'ятьма реорганізаціями, які здійснювалися в 24-му році. Чи вважають депутати, що не було достатньої причини, наприклад, для реорганізації Одеського державного екологічного університету, який в даному випадку був, мав виявлені дуже серйозні правопорушення, в тому числі фінансові. А чи, можливо, не було достатньо підстав для того, щоб реорганізувати Державний університет інфраструктури і технології, де ми пам'ятаємо всі скандали, які відбувалися в травні і в червні місяці щодо нецільового використання коштів. Чи можливо були проблеми, чи якісь питання стосовно потреби реорганізації Донецького національного університету економіки і торгівлі імені Тугана-Барановського, де чисельність студентів впала нижче трьохсот на весь університет за всіма спеціальностями з усіма рівнями освіти.

А насправді ми маємо, на сьогоднішній день я би сказав і хотів би звернути увагу, і дякую народним депутатам саме з нашого профільного комітету за велику підтримку, яка надана цій ініціативі, за 2024 рік здійснено безпрецедентну

кількість реорганізацій і закладів вищої освіти. Вона здійснена за потреби і на виконання європейських зобов'язань України, як було сказано стосовно Ukraine Facility, а дев'ять штук реорганізацій. Так можна говорити про певні проблеми, які відбулися в 23-му році, а коли нова команда Міністерства освіти зайшла і мала певні проблеми з комунікацією даних реформ і так далі. Але в цьому випадку маю сказати, що ми пишаємося нашими результатами 24-го року. Ці результати так само є підкріплені певними коштами, і мені цікаво, що Рахункова палата в сьогоднішньому звіті незважаючи на те що, як сказав Сергій Віталійович, функція Рахункової палати – це перевірка чи там контроль.... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я ще нічого не сказав.

ВИННИЦЬКИЙ М. Ні-ні в попередньому ви сказали стосовно того, що функція Рахункової палати – це слідкувати за витратами державних коштів. І це правильно. Хочу звернути увагу, що в цих дев'яти випадках, коли у нас відбулося в 24-му році реорганізація, а для кожного із таких закладів є виділена сума півтора мільйона доларів з спеціальної програми Світового банку. На сьогоднішній момент ці кошти, на жаль, я визнаю це як недолік нашої роботи схожий до того, що був сьогодні представлений в першому питанні. Ці кошти витрачаються занадто повільно. Мається на увазі, що... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну хоч не згоріли.

ВИННИЦЬКИЙ М. Ні, вони не згорають, вони не згорають, але вони витрачаються надто повільно. Тут є певні функції прозорості процедур Світового банку, до яких ми дуже часто не привикли, наші заклади не звикли до них і не знають цих процедур. Найшвидше на сьогоднішній день рухається стосовно поставок нашого обладнання університет, Український державний університет науки і технологій, якому виділено бюджет 1,5 мільйона доларів, але, на жаль, поставки поки що тільки 153 тисячі, обладнання 153 тисячі доларів. Сума оголошених тендерів на 1 мільйон 165 тисяч, сума підписаних контрактів – 336 тисяч, але, на жаль, поставок тільки 153 тисячі доларів. Університет Каразіна. Сума оголошених тендерів – 1 мільйон 400 тисяч, сума підписаних контрактів – 682 тисячі, сума поставок лише 110 тисяч. Ми рухаємося трошки повільно щодо

цього і ми визнаємо, що це є дещо проблемою і намагаємося пришвидшити цей процес, тому що модернізація, дійсно, в першу чергу вимагає інвестицій. І в даному випадку ці інвестиції мають дійти до наших закладів якнайшвидше.

Крім того, я, в принципі, скажу, що з інших рекомендацій Рахункової палати найважливіше це є подання проекту Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо передумов модернізації мережі закладів освіти. На сьогоднішній момент цей законопроект є вже затверджений величезною кількістю... погоджений величезною кількістю центральних органів виконавчої влади, в тому числі і Мінфіном, і Мінекономіки, і Мінцифри, і Мін'юсту. Перепрошую, ми на Мін'юст зараз ще чекаємо. Найбільша проблема на сьогоднішній момент і ми будемо просити підтримки комітету в даному випадку, тому що цей законопроект відхилений був Державною регуляторною службою. І тут нам потрібна певна політична буде підтримка, тому що очевидним є те, що якщо в державному секторі є розуміння того, що потрібно мережу модернізувати, приватний сектор в даному випадку, приватний сектор освіти, який, очевидно, має, скажімо так, певні інтереси, які відстоює Державна регуляторна служба, і правильно що робить, але в даному випадку це не дуже конструктивно для просування далі цього законопроект. Законопроект ми очікуємо, прийняття його Кабінетом Міністрів до кінця I кварталу і будемо дуже вдячні за супровід депутатів в II кварталі цього року для того, щоб уможливити дальшу модернізацію нашої мережі. Очевидним є те, що 150 закладів приватної, державної форми власності для нашої країни на сьогоднішній день є забагато, ми рухаємося в сторону скорочення і укрупнення нашої мережі. Питання стоїть не лише по державних закладах, як ми розуміємо. З останніх засідань комітету, коли ми розглядали, наприклад, медичну освіту, в приватних закладах також є потреба модернізації нашої мережі шляхом укрупнення закладів у тому числі. Думаю, що достатньо я зробив коментарів на сьогоднішній момент.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Михайле.

Перед тим як ви дасте репліку, у мене є питання одразу до Рахункової палати. Де сказав я те, що каже пан Михайло, я не пам'ятаю, може, вже сказав, але насправді, проглядаючи Закон "Про Рахункову палату", я так зрозумів, що... я, конечно, не спеціаліст у вашій діяльності, але мені здається, що основна функція

там, здається, виписана в першій статті. Це, по суті, я не знаю, контроль за доходами і витратами бюджету, якщо бути дуже коротким плюс-мінус. Я ще можу розуміти, якщо тут був би... В звіті я не побачив аналізу грошей. Да, державних грошей, раз.

По-друге, друге, що може вас цікавити як Рахункову палату і це, напевно, логічно, це майно державне. До речі, є у вас окремий, здається, напрямок по Фонду держмайна, але я неглибоко вчитувався. Майно, про майно я теж не побачив в цьому звіті ні виявлених, я не знаю, підозр на зловживання, ні аналізу того, що відбулося, але є аналіз, по суті, я не знаю... Да, так має бути, ви просвітіть нас, бо ми нечасто перетинаємось з Рахунковою палатою. Попередні звіти, які я бачив Рахункової палати, вони або стосувалися державних коштів напряму, або, наприклад, ринку шкільних автобусів, де було, кстаті... до речі, дуже добрий аналіз був проведений колись.

НЕВІДОМИЙ В.І. Дякую, Сергій Віталійович.

Дуже слухне питання. Я користуюсь можливістю роз'яснити наші функції, тому що ви процитували – це норма Конституції і Закон "Про Рахункову палату", яким окреслені наші повноваження він визначає, що Рахункова палата здійснює аудити у формі аудиту відповідності, фінансового аудиту і аудиту ефективності. Аудит ефективності він англійською звучить performance audit, тобто аудит діяльності і в аудиті діяльності ви будете зустрічати ще більше таких аудитів, де гроші не головне або взагалі не фігурують.

Аудит ефективності може здійснюватися, скажімо там, які заходи вживають державні органи, наприклад, з очищення чи для того, щоб поставляти воду чисту громадянам або там дихати чистим повітрям, наприклад і такі можуть бути аудити. Тобто є аудит діяльності, тобто аудит виконання функцій і аудит досягнення цілей. Тобто оце це конкретний приклад аудиту досягнення цілей, які були поставлені перед МОН щодо модернізації мережі, і гроші тут не головне і вони свідомо... І майно так само не було предметом аудиту. Хоча по пунктно по майну тут зазначені деякі моменти, які потребують там інвентаризації і постановки на облік, оформлення речових прав і таке інше. Тобто це загальна така концепція, і це є міжнародна практика і вимога наших міжнародних партнерів, і наші прямі повноваження.

Щодо хотів би... Дякую за можливість дати репліку. Хочу сказати, що пане Михайле, некоректно порівнювати з виступом голови. На засіданні було, оскільки я використав фактично її звіт, виступ на засіданні в той формі, в якій зараз презентував народним депутатам. Єдине що я обнови, це обнови стан виконання рекомендацій, які надані, і він нічим не відрізняється від того засідання, де ви були і практично не було ніяких застережень до звіту і висновків, і ви там визнали необхідність виконання цих рекомендацій, які надані і сформовані Рахунковою палатою.

Стосовно того, що ми неправі в тому, що звинувачуємо міністерство в тому, що воно не володіє інформацією, бо ця інформація є суперечливою. Це теж некоректне зауваження, оскільки я процитую звіт, що, і це підтверджено, нам була надана нерелевантна інформація щодо кількості закладів вищої освіти. Наприклад, згідно з даними від 4 квітня 24-го року станом на початок 24-го року в Україні функціонувало 418 ЗВО, із них державних 230. У тому числі 171 перебуває у сфері управління МОН. Водночас за узагальненою інформацією МОН, знову ж таки МОН, не Держстату, про Держстат я пізніше скажу, від 31.05 станом на початок 24-го знову ж на той же період, загальна кількість в Україні 656. Тобто там 418, тут 656. З них державних 311 із них 213 заклади підпорядковані МОН. Це несуперечлива інформація.

При цьому, да, дійсно тут ми посилаємо дані Держстату, а це окремо. Нам Держстат каже що на початок 23-го–24-го навчального року підготовку здобувачів вищої освіти здійснювали 314 закладів вищої освіти. З них державної форми власності 184. Ну так черт-диявол. Давайте розберемось, скільки у нас чого, чим ми управляємо.

Далі. Розбіжність даних. Ми запитали, чому така розбіжність? Міністерство пояснює різними критеріями вибірки в Єдиній державній електронній базі даних з питань освіти для формування інформації, а саме: за контингентом наявна відсутність здобувачів вищої освіти, поточним статусом блокування в системі, а вони блоковані – незаблоковані і так далі. Тобто навіть заборгованість договору про надання технічних послуг ДП "Інфоресурс". Дальше я коментувати не буду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Василь Іванович.

НЕВІДОМИЙ В.І. Я дуже коротко. Мені дуже шкода насправді, що Рахункова палата немала можливості розібратися. Заклади вищої освіти можна рахувати дійсно по-різному. Заклади вищої освіти є такі, які надають вищу освіту за рівнем бакалавра, магістра, доктора філософії. Так само наукова установа, яка надає вищу освіту виключно за третім рівнем вищої освіти, мається на увазі підготовку і доктора філософії може рахуватися закладом вищої освіти, тому що вона надає освітні послуги. Коледж фахової передвищої освіти, який має бакалаврську програму, так само, в деяких випадках вважається закладом вищої освіти. Ми в своїх обрахунках говоримо про заклади вищої освіти в традиційній їхній формі: бакалавр, магістр, доктор філософії, що у нас намагалися в деяких випадках знайти різні способи, як ці цифри по-іншому рахувати. Вибачте, мені дуже прикро, що Рахункова палата не розібралася в даному випадку із самими цифрами, які є в нашій мережі.

І, найважливіше, ми ще крім того, можемо говорити про державні, комунальні, приватні заклади – це різні форми організації. Так само в ЄДЕБО дуже часто можуть світитися заклади вищої освіти або їх територіально відокремлені створені підрозділи, які вже є в стадії ліквідації, але разом з тим не мають... Коротше кажучи, якщо б нас попросили реальні цифри, ми б їх надали. Але в даному випадку була спроба знайти можливості для такого висновку, який представлений в цьому звіті. Я ще раз повторюю, що нібито Міністерство освіти не володіє повною і достовірною інформацією про реальний стан мережі. В даному випадку я прошу вибачення, але це, очевидно, є. Якщо б так було, то це був би... я б сказав, настільки фундаментальне звинувачення, що Міністерство освіти, яке, як державний орган управління у сфері освіти, не володіє ситуацією, це просто... Я собі не уявляю, як би ми могли взагалі управляти будь-чим, а в даному випадку, мені здається, що це просто неправильний висновок. Але знову ж таки я намагався це відкорегувати вже декілька разів, на жаль, він виявився в цьому звіті, звіт лишається як він є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Михайле.

Шановні колеги народні депутати, хто хоче задати питання по цьому пункту порядку денного? Юлія Миколаївна, будь ласка.

ГРИШИНА Ю.М. Дякую, Сергій Віталійович. Колеги, я всіх вітаю. Пане міністре, вітаю вас, пане Михайло, Андрію Борисовичу, я всіх вітаю на засіданні комітету. Я хочу розпочати, подякувати Рахунковій палаті за те, що вони зробили аудит цього питання. Василь Іванович, вам дякую і пані Ользі дякую. І я хочу сказати, що, звичайно, питання об'єднання наших університетів – закладів вищої освіти, воно давно викликає велику кількість питань, і ми багато говорили на базі комітету і з Оксеном Васильовичем, і з паном Михайлом, з приводу того, як це робити. Тобто я хочу відреагувати, пане Михайло на те, що ви зараз реагуєте. Ми, ніхто в цій країні мабуть не буде сперечатися в питанні того, що цю реформу потрібно робити, що питання оптимізації закладів вищої освіти стоїть на порядку денному і це потрібно робити однозначно, ніхто не сперечається в цьому.

Ми багато і давно вже говоримо про те, яким чином це робити. І я хочу звернути увагу, що ми це питання і я особисто піднімаю давно, і на комітеті ми це питання піднімали, в особистих комунікаціях ми це питання піднімали. Величезна кількість звернень у нас є від наших колег народних депутатів різних фракцій, оскільки вони не розуміють, що відбувається, який план, для чого і немає ніякої прогнозованості і розуміння. Ну і багато звернень звичайно є в мене, як у голови профільного комітету від університетів і так далі. Є основна проблема в тому, як то робити? Тому що те, що це треба робити – це однозначно. І я хочу ось, пане міністре, дякую, що ви тут, тому що питання дуже важливі. Ви пам'ятаєте, що ми ще до того, як ми отримали висновок Рахункової палати, ми ось на комітеті говорили з вами про те, що, ну обговорювали це питання і прийшли разом до спільного рішення, що нам потрібно звернутися до Кабміну з тим, щоби безпосередньо Кабмін зобов'язав вас прийняти рішення що для прозорості і ефективності цього процесу потрібен бути чітко визначений план трансформації, який ви розробите і подасте. Але, на жаль, до цих пір ми його не бачимо цього плану. І фактично, якщо немає критеріїв, які досі не затверджені, не проведено аудит, то звичайно виникають питання про певну суб'єктивність прийняття цих рішень, про це, про що конкретно вказано і у висновку Рахункової палати. Я вам хочу сказати, що лякає всіх ця суб'єктивність прийняття рішень. Оскільки якщо не має аудиту, немає затверджених хоча б якимось органом критеріїв об'єднання, немає показників, до яких ми повинні прийти для чого ці об'єднання робляться і

рішення приймаються одним міністерством, тобто вони фактично, ми маємо ситуацію, коли ми бачимо суб'єктивізм прийняття рішень. І звичайно це лякає людей, які працюють в цих університетах і це викликає певне занепокоєння усіх інстанцій і в Рахунковій палати, у нас у народних депутатів і в інших інстанціях.

І я хочу ще звернути увагу, що ми уважно вивчали звичайно на підкомітеті висновки Рахунковій палати, і ось тут є певні рекомендації, які там я бачу, вони обмежені 1 січнем 25-го року. І мене питання до pana Михайла, чи зроблено, чи виконано ці рекомендації, які вони є важливими для суспільства нашого, і щодо питання законопроекту, там строк до 1.01. Я чула, що ви казали про те, що законопроект розроблено. Але, пане Михайле, ще раз хочу звернути увагу і pana міністра, і колег, що знову ми маємо історію, коли ви самостійно цей законопроект розробили. Я не знаю чи були залучені інші народні депутати, я як голова профільного комітету не чула нічого про цей законопроект. Я вважаю, що в День Соборності України ще хочу підкреслити, що нам дуже сьогодні актуальна спільна робота, не може міністерство, жодне міністерство не тільки ваше, жодне міністерство не може самостійно справлятися з такими складними завданнями, якщо ми їх будемо робити разом, це буде простіше нам всім і це буде набагато більш ефективніше.

І ще ось тут до 1.01 Рахункова палата рекомендувала запровадити обговорення планів реорганізації зацікавленими сторонами та оприлюднювати результати таких обговорень. На якому етапі виконання цього плану?

І останнє, що хочу сказати, що я тільки зараз їду з Дніпра у нас була нарада з ректорами на базі обласної військової адміністрації. І дійсно ми спілкувалися, пан Михайло говорив про те, що успішний кейс є і щодо Університету науки... це об'єднані п'ять університетів у Дніпрі, це приклад, до речі, того як це було зроблено без скандалів, без супротиву, коли була я впевнена комунікація і університети прийняли це рішення. Але знову ж таки, і до речі, кошти їм виділили, вони зараз отримали кошти, отримують технології, які їм потрібно. Але, знову ж таки, ми не бачимо показники, до яких ми ідемо, для чого об'єднали там, там і Інфіз об'єднаний, і аграрії об'єднані, ну, там такі об'єднані університети, ну, цікаво просто для чого і що ми будемо мати на виході з цього, ось це цікаво бачити, тому що для чого ми на рівні держави робимо цю роботу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Я так розумію, що це не питання, а співдоповідь, якщо можна так сказати. Да? Чи є у вас конкретне питання до міністерства, до Рахункової?

ГРИШИНА Ю.М. Рахунковій дякую. До Рахункової питань нема.

Питання до... я задала щодо того що, ну, ми приймаємо спільно ці рішення, чому до сих пір немає, ну поясніть або до Оксена Васильовича, або до Михайла, чому до сих пір немає цього плану затвердженого? Тому що нам всім би так легше було рухатися, це однозначно.

І питання щодо виконання цих рекомендацій щодо обговорення плану трансформації, що передбачено в звіті Рахункової палати. Дякую.

ЛІСОВИЙ О.В. Юлія Миколаївна, дякую вам дуже.

Ви знаєте, я ціную вашу активність. І я дуже підтримав вашу ідею щодо створення такого плану. Такий план ми створили, розробили, представили на рівні виконавчої влади і затвердили на рівні виконавчої влади як дороговказ. Не затверджували його ніяким документом, да, ми його представили Прем'єр-міністру. Ми представили заступнику голови Офісу. Ми його обговорили на деяких відповідно виконавчих рівнях і орієнтуємося на цей план.

Якщо ви хочете одержати цей план як офіційно затверджений документ, то я вас попрошу гарно зважити чи потрібно це робити. Тому що, якщо ми офіційно затвердимо той план, який ми розробили і який схвалений сьогодні на рівні виконавчої влади, ну, він дуже багатьом не сподобається. Тому це треба дуже... він базується на критеріальному підході. Він дуже добре обґрунтований з точки зору демографії країни, демографії кожного регіону, демографічної динаміки, статистики вступу до локальних і національних, і іноземних університетів і прогнозу того, яка кількість... Більше того, державного пріоритету на підготовку фахівців з робітничих спеціальностей, розвитку професійно-технічної освіти, з огляду на той запит, який існує сьогодні в різних галузях промисловості, з огляду на це, той план, який ми підготували є доволі жорстким. Якщо ми його затвердимо зараз якимось документом чи на рівні Кабінету Міністрів, чи навіть консультативно зараз проведемо через Комітет з питань освіти, розумієте, з ним дуже важко дискутувати. Тому що він базується на абсолютно об'єктивних даних,

причому на холодних, жорстких, по-перше, критеріях, по-друге, цифрах. І вони, на жаль, не найкращі ці цифри. Чи варто це робити, чи у нас, можливо, буде змінюватися ситуація, яка дозволить нам не йти таким жорстким сценарієм. Ми сподіваємося, що ми цю ситуацію змінимо і не будемо йти таким жорстким сценарієм, якого сьогодні від нас вимагають обставини. Тому це питання, чи варто затверджувати цей план, я ще раз, я тоді говорив вам, я дуже "за" те, щоб такий план був і щоб ми більше від нього не відхилялись і не дискутували. І не водили на вулицю, маніпулятивно не залучали студентів до вуличних протестів, щоб потім їх батьки не писали мені скарги на те, що адміністрація університетів заставляє виходити на мітинги і таке інше. Тобто ми б уникли, один раз одержали збурення, але потім ми б уникли будь-яких дискусій і пішли б жорстким шляхом. Але цей жорсткий шлях, мені здається, зараз не на часі, суспільство виснажене і ми ситуативно реагуючи на ті чи інші індикатори, які є для нас є важливими, приймаємо рішення щодо тих чи інших університетів.

Більше того, зараз ми досягли певного рівня визнання цієї політики і нашої готовності її реалізовувати від Європейської комісії і від Світового банку, що для нас є дуже важливим, тому що джерела інвестицій, а все це заради того, щоб освіта розвивалась і ставала сильнішою. Тому що вища освіта для нас інструмент повернення людського капіталу із-за кордону, раз. Це інструмент, який має економічну роль з точки зору навчання іноземних студентів з Глобального Півдня, який є величезним ринком для нас, і ми повинні це зробити, але для цього нам потрібні інвестиції в модернізацію. І джерел цих інвестицій у нас є тільки лише міжнародні джерела або міжнародні кредити, гранти, інвестиції, зовнішні інвестиції, всі вони потребують від нас раціонального підходу. Ті десять об'єднань, які ми вже провели, вони вже дали нам достатньо хороше, скажемо так, продемонстрували наше розуміння необхідності і готовність здійснювати ці дії. І ми маємо позитивні сигнали щодо розширення, наприклад, програми підтримки розвитку вищої освіти Світового банку. Тому щодо плану, він розроблений. Подумайте чи затверджувати його, чи комунікувати його публічно, чи не варто поки що цього робити.

Щодо Рахункової палати, я насправді трошки пом'якшу риторичку Михайла. Він, звичайно, займає захисну позицію. Але насправді я читав звіт уважно, я

дякую за цю роботу. В рекомендаціях є цілий ряд позицій, які для нас є важливі і ми будемо їх дотримуватись. Один момент, який я тут прокоментую, це те, що, власне, аудит проведений всередині процесу, тобто ми рухаємося до того, щоб завершити його і довести всі складові, ті ж самі тендери за процедурою прок'юремент Світового банку дуже повільні, вони нас дуже не влаштовують, і багато інших. Там процес передачі майна, переведення контингентів, як студентів так і викладачів – це складний процес і він відбувається для нас вперше. Ми якісь речі уже в процесі враховуємо досвід і розробляємо інструменти для ефективнішого здійснення. Але на сьогодні ці рекомендації для нас є корисні, вони фокусують нашу увагу на певних проблемах. Тому дякую Рахунковій палаті і працюємо. Ви завжди об'єктивно і критично ставитесь, це корисно для нас.

НЕВІДОМИЙ В.І. Ми завжди обговорюємо з об'єктами аудиту рекомендації. Перед тим як їх сформулювати, ми проводимо обговорення. Нам не треба написати те, що не можемо виконати, щоб воно дало якусь користь. Тому дякуємо за конструктив і будемо рухатися далі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Юлія Миколаївна, у вас... .

ГРИШИНА Ю.М. Да, я коротко відреагую.

Дивіться, пане міністре, я розумію, про що ви говорите, я розумію, що це дуже складна реформа і що її дуже... але її треба робити. І знову ж таки ми повертаємося до питання того, яким чином це робити. Ми живемо в правовій державі, ми повинні з вами всі діяти в межах і в спосіб. І будь-які наші рішення, вони повинні бути в межах діючого законодавства. Тому з приводу того затверджувати чи не затверджувати, я впевнена, що такі рішення, вони, звичайно, повинні бути затвержені. Навіть якими б складними вони не були, вони повинні бути затвержені, тому що ми не можемо діяти на підставі суб'єктивних рішень. Не можуть прийматися рішення на підставі того, що хтось прийняв таке рішення, правильно. Бо в нас повинна бути якась передбачуваність, це ж люди, це колективи, це ціла мережа. І, звичайно, хотілося б побачити, щоб це була якась етапність, щоб ми побачили там аудит, що собою представляє на сьогодні ця мережа, потім розуміли, які ми рішення приймаємо і чому, і для чого ми це робимо. Я повністю з вами згодна, я розумію, що це дуже складно, це дуже

складний процес, який спричиняє певний суспільний резонанс. Але якщо ми будемо діяти, продовжувати діяти так, що ніщо не затверджено, немає плану трансформації, немає кінцевих показників, для чого ми це робимо, то, звичайно, це буде ще більше збурювати людей, розумієте? Тому що всі розуміють, що це складні рішення, але вони повинні, це такий, знаєте, суспільний договір, це реформа, яка потрібна країні. Всі розуміють, ви ж самі розумієте, ректори, всі колективи, всі розуміють, що це повинно бути, але як це буде здійснюватися?

Це повинен бути, я впевнена в тому, що це прозорий повинен бути процес. Ось в цьому в нас з вами розходяться думки. Я думаю, що це повинен бути прозорий процес. Я дуже прошу ще раз вас, я не знаю, який раз, залучайте, будь ласка, комітет до цього і інших стейкхолдерів, оскільки ми так спостерігаємо, що ви більш самостійно ці рішення приймаєте і потім... Але ж потім нам це... відповідати за це всім разом. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юлія Миколаївна.

Наталія Романівна, у вас піднята рука. Будь ласка.

ППА Н.Р. Дякую. Я би хотіла все-таки більш звернутися до Рахункової палати і відреагувати на ті слова, що прозвучали, що, і в звіті є, що міністерство не має доброго обліку закладів. Як я чула, заступник з вищої освіти стверджує, що це не відповідає дійсності, він пробував впливати на те, який буде все-таки звіт. І мені, звичайно, дуже дивно звучить таке формулювання і я би хотіла почути деталі, яким чином ви до такого висновку прийшли. Дякую.

НЕВІДОМИЙ В.І. Я уже зачитував, але я хочу сказати, що ми отримали інформацію від підрозділів МОНу, яка різнилася, ми запросили Держстат дати, ми запросили пояснення Міністерства освіти, яке пояснило ці розбіжності різними критеріями вибірки в державній електронній базі з питань освіти, оскільки там облік є недосконалим. Є те, що і пан Михайло говорив, є заблоковані, є не заблоковані дані, тимчасово припинений доступ був, неможливо було отримати з цього ресурсу чіткі дані. Тобто ми не змогли отримати кінцеві цифри, на які б ми могли покладатися. Більше того, коли ми подивилися, промоніторили оточення, оскільки це моніториться і в Ukraine Facility, то, наприклад, там є от громадські організації, які моніторять ці дані. І також був такий документ: візійний документ

реформ для відновлення України. Називається: "Бачення України: реформування та відновлення соціально-гуманітарної сфери у перспективі 2030 року". І він підготовлений був у 2023 році. Тут написано, що дані офіційної статистики про стан системи вищої освіти є суперечливими і ненадійними. Це пов'язано з використанням різних методик і швидкими змінами окремих показників. Тобто це не тільки наші висновки, але і сторонніх оцінювачів. Тобто, безумовно, в цій площині потрібно удосконалювати роботу і мати надійні дані.

ПШПА Н.Р. Дякую. Тоді в мене питання в продовження цього питання, дякую за деталізацію, до міністерства. А чи можна очікувати, що наступний звіт Рахункової палати – буде якась узгоджена система обліку, і у вас буде однакова думка щодо обліку закладів?

ВИННИЦЬКИЙ М. Наталіє Романівно, я не маю сумнівів, що ми як команда багато чого навчилися з цієї взаємодії з Рахунковою палатою. Будемо розуміти краще їхні запитання, будемо краще на них реагувати. Мені здається, що, скажу відверто, ми не дуже розуміли, так само, як і Сергій Віталійович сьогодні сказав, за те, що переважно бачення функції Рахункової палати є все-таки слідкувати за грошима. А в цьому випадку мова йшла про іншого типу аудит, на який, я можу сказати, ми, можливо, не були настільки приготовані, як хотілося б. В майбутньому, очевидно, співпраця буде кращою.

ПШПА Н.Р. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, чи є ще питання до Міністерства освіти і Рахункової? Якщо ні, то, будь ласка, включіть свої камери, зараз ми перейдемо до прийняття рішення.

ВОРОНОВ В.А. Сергій Віталійович, а можна... Це Воронов Володимир, я теж... .

ГОЛОВУЮЧИЙ. Звичайно, Володимир Анатолійович.

ВОРОНОВ В.А. Я просто хочу ще раз увагу звернути на те, що сказала Юлія Миколаївна Гришина, що хотілось би більше співпраці, більше такого

підходу прозорого. Чому? Тому що вона добре сказала, що відповідати нам всім разом. Наприклад, от як у дошкіллі, якщо б був більш такий прозорий у нас підхід, то у нас би зараз не виникла така ситуація, як зараз виникла. І Міністерство освіти в жодному разі ніяк у публічній площині цю ситуацію, яка виникла, ніяк не коментує. А хотілось би, щоб ми заздалегідь такий мали підхід і рухалися так більш з синергією. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Володимире Анатолійовичу.

Ще, колеги, хтось бажає? Якщо ні, то давайте тоді я коротко підсумую, і ми перейдемо до прийняття рішення.

По-перше, хочу подякувати обом, і Міністерству освіти і науки, і Рахунковій палаті. Рахунковій палаті за виконану роботу, Міністерству освіти і науки теж за виконану роботу, бо 9 об'єднань за рік – це 9 об'єднань. І мені здається, що за один рік у нашій історії не було такої кількості об'єднань. І це факт. І це важка робота, і про це правильно сказала Юлія Миколаївна і підкреслила, що це справді важка робота.

Рахунковій палаті хочеться сказати, що якщо ви хочете перевірити, в Міністерстві освіти зробити аудит ефективності деяких питань, зверніться до нас, ми підкажемо вам, що конкретно краще, де конкретно краще зробити аудит для того, щоб було веселіше всім, бо ми трішки глибше розуміємо тему.

Але про що говорить аудит, якщо поглянути на нього, такий зробити helicopter view? Що треба більше системності, колеги. Є речі, які потрібно готувати. Ми про це з вами говорили неодноразово. Якщо ми готуємо об'єднання, дивіться, тут можна, до речі, безкінечно дискутувати щодо того, чи потрібно нам мати затверджений план об'єднань або чи потрібен закон про передумови функціонування мережі. Він лише частково, якщо чесно... Я знаю, що буде написано в цьому законі, він лише частково стосується мережі, насправді закон у деяких положеннях про інше. Тому це все дискусійні поняття, чи має воно бути, чи не має. Єдине, чого не вистачає, це того, на що ми звертаємо увагу вже шостий рік у нашому скликанні парламенту, коли це парламенту, коли це побачили одразу. У нас затверджуються якісь стратегії, затверджуються стратегії реформування сфер, галузей на 10 років, як правило. Проблема в тому, що ці стратегії при зміні складу міністерства, вони не змінюються, вони залишаються

такими, як є. І там написані насправді не дуже дурні речі, там розумні речі написані і правильні стратегії зачасту. Навіть ті стратегії, які були ще за однієї з попередніх влад, по-моєму, 12-го року, так, вони були правильні, там були правильні речі написані. Я пам'ятаю стратегію розвитку вищої освіти. Зараз є нова, але її треба час від часу переглядати, переглядати під нові виклики: пандемія і війна. Остання стратегія була затверджена, якщо я не помиляюся, за день до початку вторгнення, правда? І вочевидь дивний той момент, коли на наступний день після прийняття стратегії, змінилося все, от просто тотально все. І її потрібно міняти і коригувати. І якщо б вона була скоригована під нинішні виклики, з якими ми зараз стикаємося, і звіт був би простіший, бо не було б цього дисонансу між стратегією, затвердженою Кабінетом Міністрів, і тим, що робить центральний орган виконавчої влади, от, власне, міністр є членом Кабінету Міністрів. Тобто такі речі треба коригувати і треба коригувати достатньо оперативно. Тоді у нас всіх буде підстава, у вас підстава робити, в Рахункової не буде підстави, наприклад, перевіряти саме це, у нас не буде підстави робити контрольне питання, ми будемо робити інакше або робити акценти на іншому. Це те, про що ми з вами говорили.

Ну а далі більшість рекомендацій, які прописані в звіті, їх не варто комунікувати, Міністерство освіти знає, що це одні з недоліків їх роботи. Так є, це частина роботи, про комунікацію знають всі. Всі це розуміють. Я не знаю, тільки лінивий ще не говорить про помилки в комунікації. Да, це треба робити. Всі інші питання достатньо дискусійні. Насправді добре, що Міністерство освіти робить цю роботу, добре, що Рахункова палата зробила звіт і перевірила, добре, що ми це виносимо контрольними питаннями. Це все насправді сприяє тому, щоб робота виконувалася більш ефективно. Я дуже сподіваюся, що наступного року процесу буде продовжуватись, будуть зроблені висновки з тих помилок при об'єднаннях, які були з попередньої спроби, які були вдалі і невдалі. І наступного року або нинішнього року процес піде більш підготовлений, буде більше комунікації, буде більше комунікації з колективами, зі студентами, з керівництвом університету зокрема. Будуть, сподіваюся, вже доведені успішні треки зі Світовим банком. Наступного тижня я буду на одному об'єкті і хочу подивитися на обладнання, яке вже там стоїть насправді. І Юлія Миколаївна вже цю роботу виконує сьогодні в

Дніпрі, останні два дні. І це дуже добре насправді. І наша задача, як правильно підмітила Юлія Миколаївна і Володимир Анатолійович, відповідати врешті-решт всім, тому все-таки кожен робить свою частину цієї роботи. І це дуже добре. І я вам всім щиро вдячний.

Шановні колеги, я прошу вас зараз підключити камери народних депутатів. Переходимо до прийняття рішення. Проект рішення вам всім розісланий. І через те, що у нас, здається, ще не вступила в силу норма одного з законів, де ми зобов'язані розглядали, мені здається, що ще місяць не пройшов. Так якраз з тих питань, питання днів, да, я пам'ятаю. Ми були б зобов'язані розглядати звіт Рахункової палати, бо там прямо вказані комітети, але превентивно для того, щоб нас, ми раптом, якщо перенесемо комітет, не порушили засідання, да, ми його розглянули. І насправді дуже вдячні. І єдине, що мені трішки шкода, що я навіть пропустив минулорічний звіт по укриттях і побачив його тільки зараз. Це насправді трішки наше недоопрацювання. Давайте більший контакт зробимо, більш щільний з Рахунковою палатою для того, щоб ми вчасно бачили ці речі, бо вони нам би допомогли трошки раніше.

Шановні колеги, я ставлю на голосування проект рішення, який у вас є. В проекті рішення ми беремо до відома інформацію, але кожен із нас робить свої висновки. І ми в наступному контрольному питанні можемо повернутися вже з іншими формулюваннями до контрольних питань. Так що, Юлія Миколаївна, в будь-який момент, в разі потреби, ми можемо поставити контрольне питання по об'єднанню, коли ви будете готові або коли будете бачити в підкомітеті певні ризики.

Шановні колеги, я ставлю на голосування проект рішення, який у вас всіх розданий. Прошу за нього проголосувати. Хто – за?

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

КОЛЕБОШИН С.В. Колебошин – за.

ГРИШИНА Ю.М. Гришина – за.

_____*(Не чути)* – за.

ЛИС О.Г. Лис – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да всі "за". Хто – утримався? Проти? Немає. Дякую, колеги. Одноголосно рішення прийнято.

Я вас прошу, у нас залишилося одне важливе питання, сподіваюся, що ми довго його не будемо обговорювати. Але дуже прошу зараз народних депутатів не відключатися.

Питання третє порядку денного: про проект Закону України "Про внесення змін до статті 6 Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо визнання результатів навчання, здобутих громадянами України за кордоном" (реєстраційний номер 12375).

Доповідачем є голова комітету як автор законопроекту і співдоповідачем є Сергій Валерійович Колебошин.

Шановні колеги, я дуже коротко. Ви всі знаєте, ми на підкомітеті дуже детально проговорили цей законопроект, який насправді містить у собі аж один абзац, але він дуже важливий насправді, тому що, ви всі знаєте, після початку повномасштабного вторгнення з нашої країни виїхало тимчасово, ми сподіваємося, дуже велика кількість людей і зокрема за різними оцінками – від 700 до мільйона дітей шкільного віку, які знаходяться і потрошку асимілюються в освітні системи інших країн, а наша задача – як мінімум залишити тісний зв'язок з освітньою системою нашою, України, для того щоб, ми сподіваємося на те, що вони всі повернуться до нас після нашої перемоги.

Отже, цей законопроект вирішує одну задачу. У нас є діти, які навчаються в школах інших країн, і нам потрібно визнавати якимось чином результати їх навчання і зараховувати їх тут, і для того щоб це зробити Кабінету Міністрів, для того щоб розробити нормативку, потрібна правова підстава. І власне цю правову підставу ми даємо цим проектом закону. Це перший елемент цього закону.

І друга проблема, яка буде вирішена, яка повинна бути вирішена після цього, це проблема наявності наших освітніх осередків, які створювалися дуже активно після 24 лютого за кордоном. Вони всі мають різний статус, деякі з них мають офіційний статус школи, зареєстрований за національним законодавством країни, в якій вона знаходиться. Але це ті школи, про які ми всі з вами знаємо, які ми забезпечуємо підручниками і так далі, а є осередки в інших формах, здебільшого у формі неформальної освіти від суботніх, недільних шкіл до

великих (я не знаю як сказати) об'єднань громадян, які займаються і проводять час з нашими українськими біженцями, нашими українськими дітьми. І питання їх визнання в принципі або визнання часткових результатів навчання, які здобуваються в цих осередках і самих осередків, знаходиться під великим питанням. Тут буде, думаю, що непроста робота для Міністерства освіти і науки разом з нашими колегами з інших міністерств, але ми повинні як народні депутати дати правову підставу у вигляді того абзацу, який ми зараз вносимо, який я вніс як автор законопроекту на ваш розсуд. І я дуже прошу, щоб ми по можливості рекомендували Верховній Раді України прийняти його за основу і в цілому, для того щоб ми швидко дали це право Кабінету Міністрів, у них була правова підстава. Шановні колеги, коротко про законопроект все.

Сергій Валерійович, як співдоповідач і заступник голови.

КОЛЕБОШИН С.В. Колеги, дуже коротко. Прошу підтримати рішення підкомітету і все те, що тільки що голова сказав, тут додавати нема чого, проблеми, які потребують вирішення вже давно і, слава богу, матимуть можливість бути вирішеними. Тому давайте підтримаємо. Доповідь закінчив.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Валерійович.

Шановні колеги, чи є в когось бажання додати, обговорити? Міністерство освіти, ваша позиція по законопроекту?

_____ . Ми підтримуємо законопроект і просимо його якомога швидше вносити в зал для розгляду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Шановні колеги!

НЕВІДОМИЙ В.І. А Рахункова палата проводить зараз аудит, міжнародний аудит, де задіяні Литва, Чехія, Польща, Словачія, можливо доєднаються німці, щодо тієї теми вашого законопроекту: освіта українських учнів за кордоном.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ух ти!

НЕВІДОМИЙ В.І. І він складається також з національної частини. І в цьому році ми теж представимо комітету.

А Сергій Сергійович теж з німцями проводить аудит цифровізації шкіл. Да, голова сьогодні підписала в Німеччині такий спільний міжнародний аудит.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А коли будуть ці два звіти готові? Бо дуже цікаві теми.

НЕВІДОМИЙ В.І. Да, дуже цікаві. Я думаю... Коли у нас?

_____. Наприкінці червня, це національна частина. Але координований, він буде пізніше вже.

НЕВІДОМИЙ В.І. Ну там багато треба...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але цього року вони будуть?

НЕВІДОМИЙ В.І. Будуть, да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Супер. Супер. Дякую, бо це насправді цікаво.

Якщо буде можливість поділитися якоюсь інформацією до неpubлічно, з радістю прочитаємо. Насправді цікаво. Насправді цікаво, бо боремося з цим, над вирішенням цих проблем.

Шановні колеги, я вас прошу всіх включитися. Якщо немає більше потреби обговорювати це питання, то ми можемо переходити до прийняття рішення.

Шановні колеги, ставлю на голосування проект рішення.

Перше. Рекомендувати Верховній Раді України відповідно до частити третьої статті 93 Регламенту Верховної Ради України включити проект Закону України "Про внесення змін до статті 6 Закону України "Про повну загальну середню освіту" щодо визнання результатів навчання, здобутих громадянами України за кордоном" (реєстраційний номер 12375) до порядку денного сесії Верховної Ради України. Відповідно до пункту 1 частини першої та частини другої статті 114 Регламенту Верховної Ради України проект Закону України (реєстраційний номер 12375) за результатами його розгляду в першому читанні прийняти за основу в цілому. Доповідачем на пленарному засіданні Верховної Ради України з цього питання визначити голову комітету.

Хто – за, прошу проголосувати.

ППА Н.Р. Піпа – за.

ВОРОНОВ В.А. Воронов – за.

_____. *(Не чути)* – за.

КИРИЛЕНКО І.Г. Кириленко – за.

КОЛЮХ В.В. Колюх – за.

ЛИС О.Г. Лис – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто – утримався? Проти? Немає.

Дякую, колеги. Одноголосно. Рішення прийнято. Дякую за підтримку.

І останній пункт порядку денного – "Різне". Чи є в нас "Різне"? Я сподіваюся, ми сьогодні всі висловилися, всі, хто хотів, наговорилися. Немає "Різного".

Дякую, колеги. Щиро дякую за ваш приділений час. Бажаю всім гарного і спокійного вечора. До наступних зустрічей. До побачення.

На цьому засідання комітету вважається закритим.